

Naša anketa

Ovplyvnila pandémia koronavírusu perspektívy vašej ZO SZPB? Čo začnete robiť ako prvé po odstránení núdzového stavu?

Elena Kordíková, tajomníčka ZO SZPB, Jasenie:

– Pandémia činnosť a perspektívu našej organizácie neovplyvnila, akurát sme nemohli uskutočniť niektoré naplánované akcie, ale to bolo všade.

Po uvoľnení situácie sme sa zišli na výborovej schôdzi, dohodli sme ďalšiu prácu, zorganizovali a uskutočnili sme dve brigády v doline Lomnité, konkrétne na Kremničke, kde sme opravili hroby a areál poľnej nemocnice.

Ladislav Lippai, predseda ZO SZPB, Trebišov 2:

– Niekedy začiatkom apríla som počul myšlienku, „že už nič nebude také, ako pred korona krízou“. Nechcem zažiť, aby toto tvrdenie platilo aj pre činnosť na niektorom stupni v našom zväze.

Veľa bude závisieť aj od toho, ako sa naši starší kolegovia vyrovnajú s niečím, čo tu bolo a bude stále, teraz však v agresívnejšej forme. Čo budeme robiť, dosť závisí od toho, kedy sa „hlava“ rozhybe. Končatiny sú inak nečinné.

Vlasta Kasalová, predsedníčka ZO SZPB, Hrušov:

– Ako prvé plánujeme urobiť členskú schôzdu a odovzdať na nej preukazy novým členom. Ostatné úlohy budeme plniť v súlade s plánom práce na rok 2020. Veríme, že nám to zdravotný stav a ostatné okolnosti dovoľia.

Karol Uhrík, predseda ZO SZPB, Brusno:

– Jednoznačne áno! Naša ZO SZPB v minulých rokoch stagnovala. Jednoducho vôbec nepracovala. Za aktívnej pomoci novozvoleného starostu Jozefa Šimečka sa nám ju podarilo v roku 2019 postupne aktivizovať.

Na tento rok sme si vytýčili smelé plány. Chceli sme postupne rozširovať naše rady, viac pôsobiť medzi občanmi, zúčastňovať sa podujatí a začať spolupracovať aj s miestnou ZŠ. To všetko sme museli odsunúť. Preto po uvoľnení krízového stavu ako prvé zvoláme členskú schôzdu, prijmeme nový plán práce a pripravíme sa na dôstojné oslavy 76. výročia SNP.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

V USA zomrela posledná veteránka občianskej vojny

Vo veku 91 rokov zomrela 31. 5. 2020 Irene Triplettová, posledná občianka USA, ktorá dostávala dôchodok ako veteránka Občianskej vojny (1861 – 1865).

Na doživotnú dávku (877,56 USD ročne, resp. 73,13 USD mesačne) mala nárok ako invalidné dieťa účastníka Občianskej vojny z radov armády Konfederácie. Irene sa narodila v roku 1930, keď jej otec mal takmer 84 rokov. Nikdy sa nevydala, brat jej zomrel v roku 1966.

M. Triplett dezertoval z južanskej armády v júni 1863 a o týždeň bol jeho bývalý pluk kompletne rozbitý v bitke pri Gettysburgu. O ďalší rok sa pripojil k armáde severanov, v radoch ktorých kampaň dokončil.

V ministerstve pre záležitosti veteránov novinám Washington Post oznámili, že aj v roku 2020 pokračujú v poberaní veteránskych dôchodkov vdovy a deti vojakov, ktorí padli, napríklad aj v Španielsko-americkej vojne v roku 1898.

–r–

Predseda NR SR B. Kollár: „Rád by som vás podporil...“

Vo štvrtok 11. júna sa v živote SZPB udialo niečo veľavravné. Ešte nikdy nebola jeho delegácia prijatá ústavným činiteľom tak krátko po voľbách, ako to urobil, dokonca z vlastnej iniciatívy, predseda NR SR Boris Kollár.

Predseda SZPB Pavol Sečkář, predseda Historickéj odbojovej skupiny partizánov v SNP a zahraničí Karol Kuna, podpredseda a tajomník ÚR SZPB Juraj Drotár a Viliam Longauer sa zhodli, že pri tomto stretnutí predseda parlamentu zložil Slovenskému zväzu protifašistických bojovníkov dvojnásobnú poklonu. Jednak prejavil úprimnú úctu voči ľuďom, ktorí sa zapojili do protifašistického a protinacistického odboja a tým, ktorí nesú ich odkaz dnes, ale zároveň vyjadril súčasnému SZPB dôveru a podporu, že naďalej zostane veľkou oporou pre demokraciu v našej krajine. Osobitne v týchto časoch.

„Prechádzame krízou korony, po ktorej príde aj ekonomická kríza. Ľudia to budú mať ťažšie, ako v minulosti. Lenže väčšinou, keď prichádza ekonomická kríza, zjavujú sa aj rôzni mesiáši, ktorí majú na všetko jednoduché riešenia... Taktiež sa zjavujú politici, ktorí by veľmi radi otočili dejiny, veľmi radi by ich skreslili, alebo úplne vygumovali a napísali nanovo. Práve v tejto súvislosti poukazujem na to, čo predstavujete Vy. Lebo Vy ste našou historickou pamäťou,“ povedal B. Kollár a vyznal sa, že „práve tohto (falšovania) sa obávam. Preto treba vyslať medzi ľudí signál, že vás treba podporiť, že tre-

ba s vami viac rokovať a dostať vás viac do povedomia verejnosti a tlmočiť váš odkaz mladým generáciám“.

Potom predseda NR SR sľúbil, že príde na oficiálnu návštevu do sídla SZPB, že sa stane členom SZPB (prihlášku vypísal okamžite)... „Nastal čas, aby sme sa týmto otázkam opäť, aj spolu, venovali. Pokiaľ aspoň trošku môžem, tak to rád urobím. Rád by som vás podporil, páni,“ uviedol a spolu s predsedom Sečkářom sa hneď dohodli, že najbližšie stretnutie sa bude konať v sídle Zväzu už v utorok 23. júna. Pri tom ponúkol štyrom – piatim členom SZPB miesto vo vládnom lietadle na ceste do Izraela, aby spolu s poslancami NR SR navštívili pamätník holokaustu.

Predseda a po ňom aj ostatní predstavitelia SZPB sa poďakovali B. Kollárovi za zorganizovanie tohto stretnutia a informovali ho o situácii

(Pokračovanie na str. 5)

Slovensko nepatrí medzi 10 najbezpečnejších krajín

Už dlhé roky je na čele Island a Slovensko sa stále nevie dostať ani len do prvej dvadsiatky. Inštitút pre ekonomiku a mier (IEP) aj tento rok vytvoril rebríček najmierumilovnejších, alebo ak chcete najbezpečnejších, krajín sveta.

Podľa Global Peace Index (GPI), ktorý skúma dáta zo 163 krajín, sa Slovensko nachádza na 25. mieste. Oproti vlaňajšku sme si pohoršili o štyri priečky. Do prvej desiatky sa dostali naši rakúski (4.) a aj českí susedia (8.). Prvá trojka je opäť nezmenená – Island, Nový Zéland a Portugalsko.

Čo to znamená? Skúmajú sa viaceré aspekty, ktoré sa dajú hromadne označiť ako bezpečnosť a istoty v spoločnosti. Porovnávajú sa napríklad údaje kriminality, tero-

ristické činy, či násilné demonštrácie, vzťahy s okolitými krajinami, utečenecký exodus, ale aj stabilita politickej scény. Dôležité pri skúmaní je zapojenie sa do domácich a medzinárodných konfliktov a aj nezhody v rámci regiónu. Rebríček neskúma mikro štáty, iba tie, ktoré majú nad milión obyvateľov, alebo rozlohu väčšiu ako 20 000 km².

Najhoršie je na tom opäť Afganistan, ktorému predchádzajú Sýria, Irak a Južný Sudán. Zaujímavé pre nás ale môžu byť údaje o krajinách, ktoré vo všeobecnosti považujeme za bezpečné a Slováci ich obľubujú. V rebríčku sa ale nachádzajú ďaleko za Slovenskom. Napríklad Taliansko (31.), Veľká Británia (42.), Chorvátsko (26.), Francúzsko (66.), či Grécko (57.). USA sa nachádzajú na 121. a Rusko na 154. mieste.

A. Mikundová, zdroj: visionofhumanity.org

Johnson: Neprepisujte dejiny!

Predseda britskej vlády Boris Johnson sa postavil na obranu bývalého premiéra Winstona Churchilla, ktorého pamätník zneuctili vandali rasistickými nápismi, a vyzval neprepisovať dejiny.

V piatok 12. júna londýnske úrady zakryli preglejkou pamätník Churchilla, bývalého prezidenta JAR Nelsona

Mandelu a pamätník Kenotaf na počesť padlých v 1. sv. vojne. Ten sa chuligáni snažili tiež poškodiť.

„Nemôžeme sa dnes snažiť upravovať alebo cenzurovať našu minulosť. Nemôžeme predstierať, že máme iné dejiny. Sochy v našich mestách postavili minulé generácie. Tie mali iné perspektívy, ale aj odlišné vnímanie dobra a zla. Tieto pamätníky nás učia o našej minulosti so všetkými jej chybami,“ uviedol Johnson.

–r–

Na zamyslenie:

Ak presekneš svoje retáže, oslobodíš sa. Ak presekneš svoje korene, zahynieš!

Africká múdrosť

2020 – koniec hegemonie USA

Štáty východnej Európy, Pobaltska, Ukrajina a rad štátov Blízkeho východu čakajú veľké ťažkosti a problematická budúcnosť, predpovedal na Iton-TV vojensko-politický analytik z Izraela Jakov Kedmi.

Expert podtrhol, že nádeje týchto štátov na „nový Marshallov plán“ sa kvôli obrovskému ekonomickému problému USA v žiadnom prípade nenaplnia. „Kompletné medzinárodné vzťahy sa zmenia v súvislosti s novou úlohou, schopnosťami a želaniami USA. Po 2. sv. vojne pri-

šli Američania s veľkými možnosťami a existoval aj Marshallov plán. Dnes sú Američania v horšej situácii. Peňazi niet – odkiaľ ich zoberú?“ kladie si otázku Kedmi.

Podľa jeho názoru rok 2020 je rokom konca americkej hegemonie, nakoľko USA, ktoré boli

desaťročia považované za jedinú globálnu mocnosť, nedokázali zdolať pandémiu koronavírusu, nevyhrali v hospodárskej vojne s Čínou a nevyrovnali sa s neporiadkami, ktoré vzbĺkli na rasovom základe. –r–

Grécko pohrozilo Turecku vojnou

Nedávno sa udialo niečo, čo naruby otočilo dejiny vzťahov Grécka a Turecka. Nie Ankara Aténom, ale Atény pohrozili Ankare, že v prípade, ak začne ťažiť ropu v šelfe, ktorý patrí Grécku, napadne ju.

O pripravenosti zaútočiť a vstúpiť do konfliktu s Tureckom na obranu svojej suverenity informoval

5. júna grécky minister obrany Nikos Panajotopoulos.

Zdroj tohto sporu treba vidieť v Turecku, ktorého štátna ropná spoločnosť Turkish Petroleum zverejnila vyhlásenia o získaní licencie na prieskum a ťažbu uhľovodíkov v oblastiach Stredozemného mora, ktoré zjavne patria ku gréckym ostrovom. –r–

Tak teda, sú alebo nie sú?

Poslanec Verchovnoj rady Ukrajiny (Opozičná platforma – Za život) Renat Kuzmin obvinil cestou facebooku ukrajinské úrady zo zakrývania pravdy o fungujúcich na Ukrajine amerických vojenských biologických laboratóriách.

Napísal, že jeho strana sa obrátila s oficiálnou otázkou na prezidenta Vladimír Zelenského, ktorú ten preposlal premié-

rovi a ten zase ministrom zdravotníckej ochrany.

„Od ministerstva zdravotníckej ochrany sme dostali dve

vzájomne sa vylučujúce odpovede. V jednej minister tvrdí, že na Ukrajine „nie sú americké biologické laboratóriá“ a v druhej, že „americké laboratóriá neuskutočňujú hospodársku činnosť na Ukrajine“.

„Zaujímavé, že,“ hovorí poslanec Kuzmin.

Podľa zahraničnej tlače 7. 6. 2020

NATO je v kóme?

NATO sa nachádza v stave mozgovej smrti

Pod týmto názvom uverejnila Pravda v novembri minulého roka kritický článok francúzskeho prezidenta Macrona.

Jeho metastázy sú podľa neho už nevyliciteľné. Otázkou je iba to, či NATO budú udržiavať pri živote „prístroje“ alebo sa rozpadne prirodzenou cestou.

NATO či mier? To je otázka...

Macron otvorene povedal to, čo žiada väčšina obyvateľov Európy. A to je nezávislosť obrany Európy na USA a NATO vzhľadom na nespo-

ľahlivosť a diktatúru americkej administratívy! Macron tiež podotkol, že treba obnoviť dôveru s Ruskom a začať rokovania smerujúce k uvoľneniu napätia.

Cesta k mierovému spoluzitiu národov sveta nevedie cez vyhlásenie idiotských sankcií voči Rusku, ani vyhrocovaním vojenského napätia na ruských hraniciach, ani vyhrázaním sa Rusku, ani celosvetovou pro-

pagáciou, ktorá označuje Rusko za nepriateľa, ani vytváraním násillia na vlastnom obyvateľstve potlačovaním jeho slobôd a slobody slova, ani vraždením názorovo rozdielnych odvážnych ľudí.

Toto všetko dnes zažívame. Slovenské politické proamerické bábky zaspali dobu. Majú plné ústa Slovenska, Európy, ale hája v prvom rade proamerické záujmy a alianciu NATO.

Davidva.sk, 3. 6. 2020 (krátené)

Rumunsko si oficiálne určilo nepriateľa

Po prvýkrát od 2. sv. vojny Rumunsko oficiálne označilo Rusko za „nepriateľa“. V rumunskej stratégii obrany republiky na roky 2020–2040 sa hovorí o „agresívnom správaní“ Ruska i o „militarizácii čiernomorského regiónu“.

V Rumunsku tvrdia, že vzťah Ruska k medzinárodným právnym normám a jeho konanie údajne plodí „rozširovanie nezhôd s niektorými západnými štátmi a NATO“.

V dokumente sa hovorí aj o ofenzívnej činnosti Ruska

a o „zdokonaľovaní hybridných nástrojov, ktoré ono využíva“. Bukurešť znepokojuje aj ruská výzbroj v Pridnestrovsku a situácia na západnom Balkáne.

Pritom skladba slov „agresivita Ruskej federácie“ je v dokumente použitá dvakrát.

Ruský senátor Alexej Puškov na to uviedol, že Rumunsko hneď po USA opakuje falošné „banality“ o agresivite Ruska. „Prečo sme nepočuli rozhorčený hlas Rumunska proti reálnej agresivite, keď USA napadli Irak a bombardovali Líbyu? V tomto prípade Bukurešť napadla slepota: nič nevidím, nič nepočujem...“, poznamenal.

Podľa ruskej tlače 9. a 10. 6. 2020

Trump o konci zasahovania do záležitostí iných štátov

Americkí vojaci už nebudú obnovovať iné štáty, ani „riešiť cudzie konflikty,“ vyhlásil prezident Donald Trump.

Washington sa podľa neho navracia k základným princípom, podľa ktorých úlohou vojaka je chrániť a rozhodne brániť USA pred vonkajšími nepriateľmi.

„Ukončujeme éru nekonečných vojen,“ po-

vedal americký líder pred absolventmi vojenskej akadémie West Point a dodal, že „my nie sme policajti tohto sveta. Nech však naši nepriatelia vedia, že ak bude nášmu národu hroziť nebezpečenstvo, nikdy nezaváhame. A keď budeme bojovať, tak odteraz budeme bojovať len na to, aby sme zvíťazili“.

–r–

Čo píšú iní

■ Nacistický denník odhalil tajné miesto pod palácom v Poľsku

Denník, ktorý bol desaťročia po skončení druhej svetovej vojny v držbe slobodomurárov, môže obsahovať mapu s podrobným umiestnením ukradnutých pokladov, napríklad aj viac ako 30 ton zlata.

Denník začal písať pred 75 rokmi dôstojník SS Waffen Schutzstaffel pod pseudonymom „Michaelis“. Tento časopis ešte predtým načrtol nacistický veliteľ Heinrich Himmler ako plán sledovania cudzeného európskeho bohatstva, artefaktov a umeleckých diel.

Denník opisuje 11 miest, kde nacisti skrývali vyrabované zlato, šperky, vzácne maľby a náboženské predmety. Jedným z miest, ktoré spomína, je opustená studňa, ktorá siaha do hĺbky takmer 60 metrov pod Hochbergerovým palácom v obci Roztoka na juhozápade Poľska. Zlato na dne studne pochádza z ríše Reichsbank z poľského mesta Breslau (dnes Varšava) a odhaduje sa, že má hodnotu miliárd eur.

Topdesat.sk, 13. 6. 2020 (výňatok)

■ Keď sa v Česku hovorí o vyúčtovaní voči Rusku...

Expremiér a exminister Ján Čarnogurský sa opäť vyjadril ku kontroverznému kroku pražských lokálnych politikov, ktorí sa rozhodli pamätník spojený s oslobodením Prahy v druhej svetovej vojne odstrániť.

Čarnogurský uviedol, že „ak (Česko) už chce účtovať za minulosť (Rusku), má Slovensko účtovať Česku, že vo voľbách 1946 na Slovensku boli komunisti porazení, ale v Česku vyhrali a vnútili Slovensku ten najtvrdší komunizmus s najviac obeťami“?

„Ako chce zarátať do vyúčtovania vyše stotisíc padlých sovietskych vojakov pri oslobodzovaní Československa? Ako chce zarátať porážku nemeckej armády na východnom fronte za cenu miliónov obetí Sovietov – na západnom fronte vcelku hladké víťazstvo – ktorá zabezpečila bezpodmienečnú kapituláciu Nemcka a tým obnovenie predvojnových hraníc Československa?“

„Komentátorom, ktorí budú písať o vylodení v Normandii pripomeniem, že Spojenci odkladali otvorenie druhého frontu v Európe dva roky a potom sa vylodili najmä vo vlastnom záujme, aby Sovietsky zväz neobsadil celé Nemecko sám, ale aby mali aj oni v porazenom Nemecku svoje sektory. Aj tak, keď ešte Hitler v decembri 1944 spustil ofenzívu v Ardenách, Churchill musel telefonovať Stalinovi, aby urýchlil ofenzívu na východnom fronte a prinútil Hitlera presunúť divízie zo západu na východ. Inak hrozila západným Spojencom katastrofa.“

HSP, 8. 6. 2020 (krátené)

■ Musíme si pripomínať obeť krutovlády R. Heydricha

Kritikom a prevracačom dejín musíme pripomenúť čo robil Heydrich na našom území (Protektorát Čechy a Morava) a akú budúcnosť plánoval nášmu národu.

„...trošku sa zabudlo na to, že Heydrich hneď po príchode do Prahy zaviedol stanné právo, že začalo prenasledovanie tzv. odbojárov, predovšetkým Obrany národa, sokolov, komunistov a ďalších. Heydrichovi sa podarilo rozbiť spojenie až do najvyšších zložiek vlády generála Eliáša. A preto tiež padlo rozhodnutie československej vlády v exile a odporúčanie, že má byť vybraná ako symbolická obeť československého odboja Reinhardt Heydrich. Samozrejme, že o tom nerozhodol Edvard Beneš alebo plukovník Moravec, to rozhodnutie muselo padnúť na úrovni britskej vlády, to nebolo jednoduché zabiť najvyššieho predstaviteľa Sicherheitsdienstu (SD),“ uvádza v rozhovore pre prvnizpravy.cz Zdeněk Zbořil.

(výňatok Prvnizpravy.cz, 3. 6. 2020)

■ Z rodného domu A. Hitlera bude policajná stanica

Rakúske úrady predstavili v utorok 2. júna víťazný projekt redizajnu rodného domu Adolfa Hitlera v hornorakúskom meste Braunau am Inn, z ktorého sa má stať policajná stanica.

„Niektorí ľudia sa môžu pýtať či je toto správne využitie, dať tam políciu? Je to najvhodnejšie využitie,“ povedal rakúsky minister vnútra Karl Nehammer. „Policajti sú totiž strážcami základných slobôd. Policajti sa považujú za partnerov občanov a tiež tých, ktorí chránia slobodu, právo zhromažďovať sa aj slobodu prejavu,“ dodal.

Víťazný návrh redizajnu sa vyznačuje jednoduchým a moderným prístupom a nezasahuje do základnej podstaty pôvodnej budovy.

Pravda.sk, 2. 6. 2020 (výňatok)

(Pokračovanie na str. 5)

Ústredné oslavy 76. výročia SNP budú!

Predseda SZPB vyznamenáva oblastného predsedu SZPB v Prievidzi Jána Žiaka.

Dňa 17. júna 2020 zasadalo predsedníctvo a hneď po ňom Ústredná rada SZPB.

Po organizačných otázkach, gro ktorých tvorilo oceňovanie zaslúžilých členov zväzovými vyznamenaniami a pamätnými listami, bola prerokovaná správa o plnení uznesení a správa o činnosti týchto najvyšších orgánov od novembra 2019, vrátane správy o plnení rozpočtu za rok 2019.

Ďalšími prerokovanými dokumentmi bola správa o činnosti oblastných výborov SZPB za 4. štvrtrok 2019 a za 1. štvrtrok 2020. Po nich bol schválený aj návrh rozpočtu SZPB na rok 2020, vrátane prerozdelenia finančného príspevku pre oblastné organizácie SZPB.

Ústredná rada okrem toho od predsedu SZPB Pavla Sečkára dostala informáciu o výsledku stretnutia delegácie SZPB s predsedom NR SR Borisom Kollárom (viac na str. 1 a 5), od podpredsedu ÚR SZPB Norberta Lacka o 17-mesačnom európskom projekte na vzdelávanie žiakov a učiteľov ZŠ, ale aj o tohtoročnom kladení vencov

na Kališti a o ústredných oslavách 76. výročia SNP v Banskej Bystrici.

Na Kališti sa malo tento rok konať 15. Stretnutie generácií. Vzhľadom na koronakrízu sa toto jubilejné stretnutie uskutoční až na budúci rok a tento rok, 15. 8. 2020, bude na Kališti tiché kladenie vencov. Predpokladá sa na ňom účasť asi sto ľudí.

Rozsiahlejšia, asi tisíc členná, bude účasť na ústredných oslavách 76. výročia SNP v Banskej Bystrici 29. augusta. Program osláv má trvať štyri hodiny (od 11.00 do 15.00 hod.), vrátane prejavov a umeleckých vystúpení.

Aj z tohto dôvodu sa ústredná rada, viac ako inokedy, sústreďí na organizovanie oblastných osláv Výročia SNP.

V rôznom boli prítomní informovaní o liste predsedu SZPB prezidentke SR Zuzane Čaputovej, v ktorom ju žiada o prijatie piatich zástupcov Zväzu; o liste predsedu SZPB ministro-

vi obrany SR k organizačným otázkam ohľadne osláv 76. výročia Dňa hrdinov KDO; o finančnom príspevku vlády SR vojnovým veteránom; o podpise memoranda o spolupráci s Českou a Slovenskou obcou delostreleckou – občianskym združením...

Toto rokovanie sa však muselo zaoberať aj veľmi nepríjemnou záležitosťou, ktorá trvá už sedem rokov. Ide o ohováranie a poškodzovanie dobrého mena SZPB bývalou členkou Magdalénou Salenkovou, ktorá „od roku 2013 na nás útočí a píše po všetkých možných inštitúciách... Naposledy trúfalo, akože v zastúpení vojnových veteránov, napísala list dokonca aj predsedovi vlády I. Matovičovi, hoci ju vojnoví veteráni na to neoprávnili,“ uviedla fakty ekonómka a personalistka SZPB Jana Staroselská, ktorá sťažovateľku ústrednej rade predstavila a citovala ďalšie jej slová: „Pellegrini (Smer SD) tesne pred parlamentnými voľbami daroval SZPB 1 milión eur na úpravu pomníkov...“

(Pokračovanie na str. 3)

Lavrov sa nám síce poďakoval, no...

Dňa 10. júna sa na požiadanie slovenskej strany uskutočnil rozhovor ministrov zahraničných vecí Ruska a Slovenska Sergeja Lavrova a Ivana Korčoka. Správu o tom priniesla RIA Novosti, TASR i webová stránka MZVaEZ SR.

Obaja diplomati posúdili stav a perspektívy slovensko-ruských vzťahov. Ruská agentúra Novosti, TASR i web ministerstva ZVaEZ uviedli, že ministrami bola podtrhnutá dôležitosť pozitívnej kontinuity v bilaterálnom vzťahu..., konštatované bolo úsilie o pokračovanie konštruktívnej spolupráce v otázkach obojstranného záujmu.

Správa TASR i web MZVaEZ SR však opo-

menuli uviesť poďakovanie S. Lavrova vedeniu a občanom Slovenska za starostlivý vzťah o zachovanie pamiatky o sovietskych vojakoch, padlých v bojoch s nacistami pri oslobodzovaní Československa. Okrem SZPB to uviedla aj správa Veľvyslanectva RF v SR.

V politicky chýlostivých otázkach však správy oboch strán pôsobia tak, že ministri si povedali to svoje, no druhá strana to, akoby, prešla mlčaním. Napr. minister Korčok podľa TASR nadhodil potrebu vytvorenia potenciálu pre slovenské firmy na ruskom trhu, no ruská agentúra sa pri tom ani len nepozastavila. Nuž, sankcie sú sankcie. –r–

V Prahe predávali kalendár s nacistami

V utorok 9. júna v kníhkupectve Naše vojsko zasahovala polícia, ktorá preverovala vydanie kalendára s portrétmi nacistických pohľadárov.

K prípadu sa vyjadrilo Mestské štátne zastupiteľstvo. „Vec sa týka predaja kalendára s portrétmi

predstavitel'ov tretej ríše,“ uviedol jeho hovorca.

Z jeho vyjadrení vyplýva, že polícia preveruje vydanie kalendára na rok 2021 s osobnosťami nacistického Nemecka. Trestné oznámenie preto podal v máji predseda Nadačného fondu obetiam holokaustu Michal Klíma.

Podľa českej tlače

Vojnový veterán Bernard Papánek získal ocenenie pri príležitosti svojich 100. narodenín

Minister obrany SR Jaroslav Nad' 10. júna v obci Šajdíkove Humence navštívil účastníka národného boja za oslobodenie Bernarda Papáneka, ktorý v januári tohto roka oslávil svoje 100. narodeniny. Pri tejto príležitosti mu dodatočne zblahoželal a ocenil ho pamätným krížom vojnového veterána.

„Vojnových hrdinov, akým aj pán Bernard Papánek nepochybne je, už nie je veľa. V ich príbehoch hrdinstva a odvahy, v ktorých neváhali vzoprieť sa útlaku nacistického režimu, je ukryté jasné poslanstvo – neúnavný boj za slobodu a demokraciu, univerzálne hodnoty, ktoré dnes považujeme za samozrejmosť, a mnohokrát zabúdame na ich krehkosť,“ povedal minister obrany Jaroslav Nad' a ďalej uviedol, že rezort obrany v súčasnosti eviduje 452 účastníkov národného boja za oslobodenie.

Bernard Papánek sa narodil 19. januára 1920 vo Viedni v židovskej rodine. Po anektovaní Rakúska Nemeckom v roku 1938 stihol ujsť do Brna a po obsadení Čiech a Moravy ušiel do Palestíny. Tam 19. októbra 1942 vstúpil do čs. jednotiek, ktoré bojovali v severnej Afrike pri Tobruku, kde slúžil v 11.rote 200. ľahkého protiletadlového pluku. Počas bojov v Dunkerqu utrpel ťažké zranenie. Po operácii a dvoch mesiacoch liečenia bol prepravený späť do Veľkej Británie.

Za svoje nesporné bojové zásluhy bol Bernard Papánek vyznamenaný britskou vojenskou medailou Africa Star a čs. vojenskými medailami za zásluhy II. stupňa a Za chrabrosť pred nepriateľom. Po vojne sa vrátil najskôr do Palestíny, potom do Viedne a neskôr do Československa. Pred pár rokmi sa vrátil na Slovensko.

Podľa HSP, 10. 6. 2020, snímka MO SR

Spolu s ministrom J. Nad'om veteránovi Papánekovi gratuluje riaditeľ VHÚ Miloslav Čaplovič.

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Lubomír Jančo, predseda ZO SZPB, Žiar nad Hronom: – Pandémia neovplyvnila perspektívy našej ZO SZPB, len oddialila plánované činnosti. Hneď po uvoľnení zasadol výbor a na prvý júlový týždeň pripravujeme návštevu a uctenie vojakov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR v Liptovskom Mikuláši na Háji – Nicovô, návštevu Slavína v Bratislave a plánujeme dobehnúť ďalšie akcie, ktoré sme pôvodne pripravovali na 75. výročie Dňa víťazstva nad fašizmom.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Oznam o doplnení názvu martinskej ZO SZPB

Pri príležitosti 75. výročia ukončenia 2. sv. vojny Základná organizácia SZPB Martin-stred prijala rozhodnutie o doplnení svojho názvu o prídomek mena svojej bývalej členky, príslušníčky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR plk. M. Pelcovej.

Od 12. júna 2020 sa tak naša organizácia nazýva: ZO SZPB Martin-stred plk. Márie Pelcovej.

Súhlas na použitie mena udelila jej dedička, vnučka Kristína Pelcová.

B. Repková, predsedníčka ZO SZPB

Popiera vláda oslobodenie v máji 1945?

Zatiaľ čo 8. mája traja najvyšší ústavní činitelia SR svorne navštívili pamätníky osloboditeľom, tesne predtým bolo podpísané vyhlásenie, ktoré môže mať pre slovenské hodnotenie konca 2. svetovej vojny zásadný význam.

I. Korčok, minister zahraničia Matovičovej vlády, podpísal spoločné vyhlásenie USA a deviatich krajín „novej Európy“. Očividným zámerom tohto dokumentu bolo provokovať Ruskú federáciu. Na vyhlásení bolo paradoxné už to, že sa skončeniu vojny venoval len okrajovo a vôbec nespomínal oslobodenie Červenou armádou. Pojem „oslobodenie“ sa v texte vôbec nevyskytol. Uviedlo sa len toto: „...**ctíme si všetky obeť a všetkých vojakov, ktorí bojovali, aby porazili nacistické Nemecko a ukončili Holokaust.**“ Text pokračoval výrokmi: „Zatiaľ čo máj 1945 priniesol Európe koniec druhej svetovej vojny, nepriniesol slobodu celej Európe. Stredná a východná časť kontinentu zostala pod vládou komunistických režimov takmer 50 rokov.“ Čiže **namiesto pojmu „oslobodenie“ slová „nepriniesol slobodu“...**

Text vyhlásenia USA a „novej Európy“ ďalej pokračoval rôznymi protiruskými obvineniami, spomínal Maďarsko 1956, Chartu 1977, hnutie Solidarita, ale aj Baltickú cestu či udalosť roku 1989. Všetky tieto témy možno diskutovať s Ruskom, ale zvoliť si pre ich otváranie práve 8. máj je kontraproduktívne. Takáto nevhodná **inštrumentalizácia vlastných krívd** pri Dni víťazstva skutočnú diskusiu s Moskvou

skôr znemožňuje. Je to asi tak, ako keby ku dňu 8. mája Egypt, Irak, Irán, Kuba, atď. podpísali s Ruskom spoločné vyhlásenie, že máj 1945 pre nich znamenal pokračovanie polokoloniálnej nadvlády V. Británie a USA a uviedli pritom všetko, čoho sa na nich Západ dopustil po roku 1945. Určite by sa toho našlo dosť, ale obviňovať západných spojencov práve pri Dni víťazstva by bolo nevhodné...

Protiruské zameranie vo vyhlásení bolo cítiť aj zdôraznením histórie pobaltských štátov: „**Baltické štáty boli ilegálne okupované a anektované...**“ Dôvody, prečo sa formulácie o pobaltských štátoch objavili vo vyhlásení tak explicitne, spočívajú v tom, že práve medzi Ruskom a Pobaltstvom dnes prebieha spor o históriu. V Estónsku a Lotyšsku sa verejne oslavujú jednotky Waffen SS a stavajú sa im pomníky.

Je tiež paradoxné, že vyhlásenie podpísal spolu s I. Korčokom aj lotyšský minister zahraničia E. Rinkievics, ktorý v roku 2013 Deň víťazstva prirovnal k nacistickým sviatkom a vyzval, aby sa neoslavoval. Navyše, keď v Lotyšsku v roku 1998 škandalózne vyhlásili „Deň legionárov“, sviatok tamojších Waffen SS, za oficiálny sviatok, pôsobil ako štátny tajomník ministerstva obrany.

Vo vyhlásení sa tiež sa uvádzalo: „**Budúcnosť má byť založená na historických faktoch a na spravodlivosti pre obeť totalitných režimov.**“ Táto formulácia pritom nasledovala po ostrej kritike ZSSR a mala teda jasné zameranie proti Moskve. Cítiť v tom aj snahu postaviť ZSSR a nacistické Nemecko na jednu úroveň ako „totalitné režimy“. Práve pri Dni víťazstva by však bolo treba zdôrazniť rozdiely medzi oboma štátmi a najmä fakt, že ZSSR sa na rozdiel od nacistov z obsadených území sťahol dobrovoľne bez vojny.

Celý text končil výzvami na „**vernost' medzinárodnému právu a normám, vrátane suverenity a územnej integrity všetkých štátov**“. Týmto sa však vyhlásenie zmenilo na úplnú absurditu, pretože práve USA dnes najviac porušujú **medzinárodné právo a suverenitu iných krajín**, najmä na Blízkom východe. Žiaľ, „**nová Európa**“ im v tom tradične pomáha.

Na spoločnom vyhlásení je paradoxná ešte jedna vec. Podpísali ho USA a krajiny „novej Európy“. Nepodpísali ho však mnohé dôležité štáty protihitlerov-

skej koalície. Fakt, že tento dokument nedali podpísať Rusku, príliš neprekvapuje, avšak to, že ho nedali na podpis ani Francúzsku, naznačuje tiež veľmi veľa.

Fakt, že celé spoločné vyhlásenie USA a „novej Európy“ bolo na stránke MZV a EZ publikované len v anglickom jazyku, jasne dokazuje, komu bolo určené. Zrejme malo byť podpísané ako dôkaz lojality novej vlády voči USA, ale súčasne uverejnené bez prekladu, aby príliš nedráždilo slovenskú verejnosť.

Branislav Fábry, pravda.sk, 11. 5. 2020 (krátené)

Každoročne 9. mája sa na Slavíne stretávajú tí, ktorým je cudzia slovná ekvilibristika falošných a nečestných politikov. Aj tohto roku sem prišli tí, ktorí vedia, že oslobodzovali a aj tí, ktorí vedia, že práve oni ich oslobodili.

Koniec „otvoreného neba“ a Slovensko mimo „jadra“ Európy

Odstupovanie od zmlúv o kontrole zbrojenia sa v 21. storočí stalo všeobecným trendom americkej politiky.

V novej situácii vzniku multipolárneho sveta sa americká vláda snaží zvýšiť svoju prevahu v oblasti armády a preto zmluvný systém kontroly zbrojenia postupne odstraňuje.

Slovensko mimo jadra

Na americké odstúpenie veľmi kriticky reagovalo desať krajín EÚ, ktoré vydali spoločné vyhlásenie. Išlo o jasne formulovanú nesúhlasnú pozíciu vedúcich mocností EÚ a ich spojencov, ktoré ukázali, že **európsky záujem nie je v tejto otázke totožný s americkým** a potvrdili, že pri ochrane európskych záujmov budú konať i proti vôli USA.

Vyhlásenie podpísalo šesť zakladajúcich štátov Európskych spoločenstiev (Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Benelux), ako aj Španielsko, Švédsko, Fínsko a ČR. **Nie je bez zaujímavosti, že toto zoskupenie predstavuje niečo ako „jadro“ EÚ. Dôležité je pritom to, že Paríž a Berlín prestávajú trpieť jednostranné a ponížujúce kroky Washingtonu v európskych bezpečnostných otázkach a formujú skupinu štátov v EÚ, ktorá by k nim mala bližšie než k Washingtonu. S „nou Európon“ tu príliš nepočítajú:** zdá sa, že Balkán

či Pobaltsko vylúčili úplne a Poľsko či Maďarsko tiež vnímajú ako „protieurópske“. Trochu lavíruje ČR, ktorá by chcela hrať na obe strany, ale jednoznačnú pozíciu od nástupu I. Matoviča zaujíma Slovensko, ktoré sa už stihlo stať pevným členom „novej Európy“.

Podľa očakávania, reakcia Matovičovej vlády na odstúpenie USA od zmluvy sa snažila predovšetkým o to, aby nepodráždila Washington. Korčokovo MZVaEZ vydalo vyhlásenie, že americké odstúpenie od zmluvy ľutuje, ale inak obviňovalo hlavne Moskvu. Najväčším problémom celej reakcie však bolo, že **SR sa nepripojila k spoločnému vyhláseniu vedúcich krajín EÚ, ktoré bolo dôraznejšie a tým dala najavo, že sa odkláňa od Paríža a Berlína stále viac k Washingtonu.**

Žiaľ, Slovensko sa tým opäť vracia k dedičstvu Dzurindovej politiky z obdobia Irackej vojny 2003. Takže zatiaľ čo vláda Smeru-SD sa pri podobných témach pokúšala hľadať viac väzby s európskymi veľmocami (s výnimkou migrácie) a príliš neprovokovať ani Rusko, nová vláda vedie jasnú proamerickú politiku. Stihla sa pritom dopustiť aj zbytočne hrubého útoku proti Moskve, keď spolu s pobaltskými prepisovačmi dejín poprela fakt oslobodenia v 2. svetovej vojne v liste k 8. máju. (<https://brankof.blog.pravda.sk/2020/05/11/popiera-vlada-oslobodenie-v-maji-1945/>)

Branislav Fábry, HSP, 29. 5. 2020 (výňatok)

O osude štátov, ktoré prežili „farebné revolúcie“

Namiesto rozkvetu, ktorý im sľubovali západní bábkoherci, zažili pád do hlbokéj krízy v rôznych sférach, vyhlásil tajomník Rady bezpečnosti Ruska Nikolaj Patrušev v rozhovore pre Argumenty a fakty.

„Vo väčšine prípadov sa demontáže politických režimov uskutočňovali bezprostredne podľa strategických cieľov západných vojensko-politických alebo ekonomických zväzkov, a taktiež nadnárodných spoločností s účasťou špeciálnych služieb,“ poznamenal a dodal, že časť miestnych politických elit mala potom dividendy z prerozdelenia sfér vplyvu a vlastníctva, z vystupovania ako krycieho nástroja reálnych organizátorov štátneho prevratu a jeho vonkajších zdrojov, dodal.

„Republiky, ktoré prežili „farebné revolúcie“, pri tom namiesto sľubovanej demokratizácie a rozkvetu získali destabilizovaný politický systém, rast korupcie a organizovaného zločinu, hlbokú krízu v ekonomike i sociálnych vzťahov, pád životnej úrovne obyvateľstva. V mnohých prípadoch sa takéto štáty ponorili do občianskych vojen,“ povedal.

Po rozpade ZSSR začal Západ „prejavovať zvýšený záujem“ o štáty postsovietskeho priestoru. „Lenže okrem sľubov o komfortnom živote, o suverenite a demokracii, nedostali štáty SNS nijakú reálnu pomoc, okrem závislosti, ako to dnes badať na Ukrajine a v Gruzínsku,“ dodal Patrušev.

Podľa ria.ru, 10. 6. 2020

Predseda NR SR B. Kollár: „Rád by som vás podporil...“

(Dokončenie zo str. 1)

vo zväze. P. Sečkář poukázal na úlohy, ktoré nastolil minuloročný XVII. zjazd SZPB, informoval o medzinárodnom postavení Zväzu...

Keď prešiel k problematike výučby mládeže o našich dejinách a dotkol sa vzdelávacej súťaže „Medzníky 2. sv. vojny“, nemohol nespomenúť súvislosti spolupráce s ministerstvom školstva, so štátnym pedagogickým ústavom... Predseda parlamentu na to hneď zareagoval a sľúbil, že na jedno z najbližších stretnutí pozve aj ministra školstva B. Gröhlunga.

V ďalšom P. Sečkář priblížil najnovšiu aktivitu zväzu, ktorou je zakladanie Klubov mladých priateľov SZPB. Osobitne pri tom vyzdvihol ich význam pre zdravú orientáciu a psychickú odolnosť mládeže.

Predseda HOSK Karol Kuna sa v prvom rade poďakoval predsedovi parlamentu za jeho prístup „k sociálnemu programu. Tzn. aj za podporu starodôchodcov...“

Potom prešiel k lektorskej činnosti a stretávaniu sa vojnových veteránov so školskou mládežou. „Snažíme sa mládeži vy-

svetliť, a oni sú ohromne prekvapení, keď im hovoríme ako vznikol fašizmus a čo zapríčinil... Zároveň sa im snažíme objasniť, akú úlohu zohrával slovenský štát v 2. sv. vojne. Že to bol vyslovene vazalský štát, pretože Nemci nám obsadili našu ekonomiku, dosadili si na každé ministerstvo svojho berátera...“

Osobitne K. Kuna zdôraznil koľko si Slovensko samo zaplatilo za okupáciu Nemeckom po SNP. Uviedol údaj 6 miliárd 200 miliónov vtedajších Ks, na čo boli a azda stále sú dôkazy v štátnom archíve (Po vojne držal tento dokument vo vlastných rukách.).

Podpredseda ÚR SZPB Juraj Drotár informoval predsedu parlamentu hlavne o medzinárodnej spolupráci SZPB. Osobitne vo FIR a v medzinárodnej organizácii vojnových vyhnančov a utečencov, ktorej je podpredsedom. A keďže je aj oblastným predsedom SZPB v Žiline, poďakoval sa za podporu konkrétnym poslancov NR SR zo svojho okolia pri zachovaní tradícií, ktorú v žilinskom regióne prejavujú.

J. Drotár informoval predsedu NR SR aj o tom, na čo SZPB stále nemá dosah. A to na stredoškolskú mládež! Nie je dôle-

žitý, že sa hneď počas rokovania na to nenašlo riešenie, nikto ho vlastne hneď ani nehľadal. Dôležité je, že tento problém bol zo strany SZPB pomenovaný.

Ústredný tajomník SZPB Viliam Longauer uviedol, že ako Zväz „citíme, že sme nielen „občianskym združením, ale že sme aj veľmi dôležitou spoločenskou organizáciou“. A ako dôkaz toho uviedol, koľko nových ľudí sa každoročne stáva našimi členmi (cca 1 200).

Vo svojom príspevku požiadal predsedu NR SR, aj v mene Klubu generálov SR, o podporu pri vybudovaní Pamätníka neznámeho vojaka a informoval ho, čo sa v tomto smere už urobilo.

Poslednou otázkou, ktorú sme pri rokovaní s predsedom NR SR nastolili, bol návrh na novelizáciu zákona o protikomunistickom odboji, v ktorom sa hovorí o „aktívnom odpore občanov proti komunistickému režimu... v období od 6. októbra 1944“. No a keďže v tento deň si začali územie ČSR oslobodzovať príslušníci 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, vyzerať to tak, akoby bol tento zákon vlastne postavený aj proti nim.

Vladimír Mikunda

Ústredné oslavy 76. výročia SNP budú!

(Dokončenie zo str. 3)

Prosím vás, vážený pán premiér, bolo by možné použiť časť z tejto sumy na sociálne balíčky, hygienické potreby...“

Keďže Úrad vlády SR tento list odstúpil Zväzu, predseda P. Sečkář naň odpovedal a vyvrátil klamnú tvrdenia pi-

satelky, že by SZPB disponoval takouto sumou, že na účet ju nikdy nedostal, pričom suma určená na renováciu pamätníkov nebola určená SZPB.

Ústredná rada bola z takéhoto postupu sťažovateľky M. Salenkovej rozhorčená. A keďže dopisoval sa ani jedna jej sťažnosť ne-

potvrdila, pri rokovaní sa ozvali hlasy riešiť tieto nepríjemnosti aj trestným podaním za poškodzovanie dobrého mena SZPB, vrátane vyčíslenia finančnej ujmy, ktorú Zväzu toto konanie už spôsobilo.

V. Mikunda

Poznámka: Uznesenie z ÚR SZPB je na str. 10 a na webe www.szpb.sk

Čo píšú iní

(Pokračovanie zo str. 2)

■ Kto má záujem na reinterpretácii 2. sv. vojny?

Bývalý prezident ČR Václav Klaus a bývalý vedúci jeho prezidentskej kancelárie Jiří Weigl pre Lidové noviny. Z pripomínaní konca vojny sa vytratila skutočná historická realita a dnešným diskusiám o tejto téme úplne dominujú súčasné politické plány a zámery týchto ľudí. Hlavní aktéri a režiséri dnešných udalostí, spojených s výročím mája 1945, stavajú na tom, že 75 rokov je relatívne dlhý čas, že pamätníci vtedajších udalostí až na výnimky už nežijú a že už došlo k takmer úplnej generáčnej obmene. Túto chvíľu preto považujú za príhodnú na radikálnu zmenu výkladu o 2. sv. vojne (a jej výsledkov) a na zapojenie tohto vzd'alujuceho sa výročia v plnej miere do služieb dnešnej politickej propagandy a súčasných veľmocenských záujmov.

Základným zámerom súčasného diania je vymazať slovo „oslobodenie“ z pamäte dnešných generácií a o konci vojny hovoriť nie ako o víťazstve Rusov a Američanov nad Nemcami, ale ako o začiatku novej okupácie, tentoraz ruskej. Táto klamlivá manipulácia a prekrucovanie dejín nadvieha falošnej interpretácii komunistickej éry, ktorá sa niektorým pamätníkom javí ako milosrdná – za komunizmus nemôžeme, boli sme predsa od mája 1945 okupovaní Rusmi a tí nám ho vnútili.

Bolo to však zložitejšie. Sovietske vojská, ktoré oslobodili aj veľkú časť Rakúska (aj s Viedňou), boli z nášho územia rýchlo stiahnuté – preto sme neboli v pozícii Rakúska či Nemecka, ale ani Poľska a Maďarska. My sme si KSČ zvolili v demokratických voľbách sami.

Historické skúsenosti by nás mali viesť k opatrnosti. My však namiesto toho obvykle pokračujeme v minulej vojne. Vtedajší strach z Nemecka nás priviedol ku komunizmu a k štyridsiatim rokom vazalstva Sovietskemu zväzu, dnes sa pre zmenu zahlcujeme s protiruskou rétorikou a nevšímame si, že sa postupne opäť meníme na protektorát Nemeckom dominovanej EÚ.

Institutvk.cz, 20. 5. 2020 (výňatok)

■ Slávnosti klamstva: Výročia oslobodenia sa blížia, propagandistických táraní pribúda, slobodu oslavujeme až bude

Ráno, 5. mája som si ako zvyčajne zapol pri počítači Country rádio. Zaujal ma tam primátor Plzne Baxa, ktorý rozprával, že v období rokov 1948–1990 sa nesmelo hovoriť o oslobodení Plzne a juhozápadných Čiech americkou armádou.

Až od roku 1990 sa mohlo o podiele Americkej armády na oslobodení republiky slobodne hovoriť, preto sa usporadúvajú Slávnosti slobody, aspoň podľa pána primátora. Takže sú to vlastne slávnosti Slobody slova.

Oslobodenie juhozápadnej časti ČSR americkou armádou sa v období 1948–1988 nesmel oficiálne sláviť, pretože naša republika, ako spojenec ZSSR, bola s USA a Nemeckom na hranici vojny. Najviac sa blbilo v päťdesiatych rokoch. Preto sa, bohužiaľ, likvidovali viditeľné pripomienky na americkú armádu, ktorých vlastne ani nebolo mnoho. Fakty zmizli z osnov na základných a stredných školách a nahradila ich propaganda, čo bolo, samozrejme, stupidné a neúčinné. Dnes sa deje v opačnom garde to isté s podporou väčšiny politikov a väčšiny médií. Lenže nikto nezakazoval o Američanoch hovoriť a niečo také nepostihoval žiadny zákon. Dokazuje to aj pesnička zosnulého Jana Vyčítala, ktorý určite nebol agitátorom komunistov. Spieva sa v nej o otcovi, ktorý vynadal učiteľke za to, že v škole prednáša žiakom, že Plzeň oslobodila iba Červená armáda, ale nič o tom, žeby ho za to niekto stíhal.

V juhozápadných Čechách nanajvýš kazili vzduch zbytočne aktívni a podliezaví hlupáci, dnes by sme ich označili za aktivistov a našli v niektorých neziskovkách. Novarepublika.cz, 6. 5. 2020 (krátené)

■ Černogurský vlepil Kolářovi: Hlupák, sochu kúpim...

Socha maršala Koneva a iné pamätníky sovietskych generálov či padlých vojakov nám pripomínajú, že od fašizmu a národnej likvidácie nás oslobodil Sovietsky zväz, hovorí v rozhovore pre parlamentnilisty.cz bývalý slovenský premiér, minister zahraničných vecí a spravodlivosti Ján Černogurský.

(Pokračovanie na str. 11)

Výročie konca vojny v Pohorelej

Členovia výboru ZO SZPB Partizánskej brigády Jánošík Pohorelá nenechávajú pamätníky a pamätné miesta chátrať. Pravidelne ich udržiavajú a opravujú.

V sobotu 23. 5. 2020 sa siedmi podieľali na oprave bunkra, jeho okolia s opravou sedenia v lokalite Roveň. Dôvodom bolo aj to, že začiatkom roka nám vyvrátil vietor na povahu bunkra dva stromy. Prelomili nám štyri brvná a prederavili fóliu, ktorú sme tam pripevnili len v jeseni minulého roka. A tak sme museli dať dole hlinu s machom, vymenili brvná a strechu prekryli novou fóliou.

Potom sme zase nasypali hlinu a všetko znovu prikryli machom. Popri tom sme upravili okolie, vodný prameň a poškodené sedenie.

Táto lokalita v horách Nízkych Tatier nad dedinou je známa tým, že už začiatkom jari 1944 si občania pripravovali bunkre (zemľanky) pre prípadné obsadenia obce Nemcami. Stalo sa tak 24. 10. 1944, kedy po prelomení našej obrany

nad Telgártom Nemci s Maďarmi obsadili našu obec. Takmer celá dedina bola vtedy vystáňovaná v týchto miestach.

Nemci a Maďari neustále robili v obci razie, hľadali partizánov, dvakrát odvedli väčšie skupiny chlapov s cieľom ich postrieľať, alebo odvliecť do koncentračných táborov. Na zásah vedenia obce sa ich podarilo zachrániť. Na počesť tejto udalosti základná organizácia pravidelne, prvú septembrovú sobotu, organizuje Beh vďaka k bunkru na Rovni.

Ján Lakanda

Nová Lehota má pamätnú dosku na svojho hrdinu

Ján Strada s manželkou.

Dňa 31. 5. 2020 sa v Novej Lehote udiala udalosť, akú obec ešte nezažila. V miestnom evanjelickom kostole sa zišli obyvatelia Novej Lehoty, rodáci z Topolčian, Maduníc, Hajnej Novej Vsi, Jedlových Kostolčan a potomkovia rodákov z Hrušova, Matúškova, Galanty, Čáňu, Novej Vsi..., aby sa zúčastnili slávnostných služieb Božích, ktoré sa konali na počesť odhalenia pamätnej tabule evanjelickému farárovi a v. Aurelovi Stradovi. Počas národnooslobodzovacieho boja pomáhal partizánom.

Poskytoval im stravu, ubytovanie, spolupracoval s pomocníkmi partizánov. Viackrát bol u neho ubytovaný štáb brigády A. A. Snežinského. Hoci bol často chorľavý, na jar roku 1945 odvrátil hroziace nebezpečenstvo. Zachránil obec pred vypálením a jej obyvateľov pred vyvraždením.

Spolupracoval s vlastníkom lesov v Novej Lehote Karolom Dvořákom, ktorého druhá manželka bola Nemka a spolu sa im podarilo presvedčiť Nemcov, aby nevykonali rozkaz „vypáliť obec a zlikvidovať obyvateľov,“ za pomoc partizánom.

V. Kasalová

Nová forma úcty bojovníkom proti fašizmu

Dňa 6. júna sa v obci Čierny Potok v okrese R. Sobota udiala nevšedná udalosť. Tamojšia členka ZO SZPB armádneho generála Ludvíka Svobodu v Čiernom Potoku Zdenka Kozárová rod. Kapcová, ktorá býva v Bratislave, zavítala pri príležitosti uzavretia manželstva s Jurajom Kozárom do rodnej obce, kde novomanželia položili svadobnú kyticu k hrobu starkého nevesty Václava Fajčíka, účastníka protifašistického odboja v 1. čs. armádnom zbore v ZSSR.

Ďalšou ich zastávkou bol pamätník obetí maďarských fašistov, medzi ktorými bol aj nevestin prastarký Štefan Kapec, ktorý zahynul s ďalšími Slováckmi z okolitých osád v koncentračnom tábore Flossenbürg.

Novomanželov na tento netradičný krok inšpirovala tradícia ruských novomanželov zo Stalingradu, ktorí po svadobnom obrade kladli svadobné kytice k Mamajevovej mohyle.

Češť manželkiných predkov umocnil mladomanžel aj tým, že taktiež požiadal o vstup do SZPB. (No a redakciu teší, že sa stal aj predplatiteľom dvojtýždenníka Bojovník.)

Jozef Pupal

Z bystrického predsedníctva

Za účasti predsedu SZPB Pavla Sečkára sa 10. júna konalo zasadnutie Predsedníctva ObIV SZPB v Banskej Bystrici.

Pri tejto príležitosti odovzdal P. Sečkár účastníkovi SNP a dlhoročnému aktívnemu členovi zväzu Jozefovi Sokolovi najvyššie zväzové vyznamenanie „Za vernosť“.

Pri príležitosti 75. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom a oslobodenia ČSR Červenou armádou, Rumunskou kráľovskou armádou a 1. čs. armádnym zborom v ZSSR odovzdal

predseda „Pamätné listy“ aj aktívnym členom SZPB: Viktorii Petrikovej, Miroslave Piklovej, Jane Borgulovej, Jánovi Žižkovi, Jozefovi Gibalovi, Jurajovi Odorovi, Jozefovi Sokolovi a Štefanovi Horváthovi, ako aj spolupracujúcim obciam Horná Mičiná, Lubietová, Selce, Medzibrod, Múzeu SNP a ZO SZPB Banská Bystrica – stred.

Štefan Horváth, snímka J. Borgulová

O čo sa zaujímala TV Markíza?

Dňa 2. mája 2020 sa v meste Poltár stretli v byte pani Eleny Gablasovej rod. Samošovej redaktori televízie Markíza spoločne s predsedom ZO SZPB v Poltári Jánom Iždinským a predsedom družobnej organizácie SZPB armádneho generála L. Svobodu v Čiernom Potoku Jozefom Pupalom, aby zdokumentovali jej spomienky na vojnové roky, osobitne na SNP.

Odobrali sa aj k pamätníku týchto udalostí do Hrnčiarok-Studeného Potoka, kde sa nachádza horáreň, kde vtedajší horár Ján Roštár, poskytol svoj prístrešok raneným a unaveným povstalcem. Vystriedalo sa ich tu vraj takmer 160.

- JP -

Krutá vojna

Rozhodla som sa napísať príbeh mojich prastarých rodičov Bulíkových z Jarabiny, ktorý sa písal v čase 2. svetovej vojny.

Ján Bulík (1923–1945)

Pradedo a prababka Bulíkovci boli obchodníci v Potravnom družstve najprv v Litmanovej, neskôr v Jakubianoch. Pradedo Michal Bulík bol vyučený mäsiar a prababka Anna Bulíková, rod. Minčíková bola vyučená za predavačku u miestneho obchodníka. Po svadbe v roku 1941 si prenajali predajňu na svoje podnikanie a ich obchodnícka činnosť začala v ťažkých vojnových časoch. Keď sa v roku 1943 mala narodiť ich dcéra Nadežda, mnohí zo židovských obchodníkov, s ktorými Bulíkovci dobre vychádzali, sa im núkali za kmotrov, akoby tušili svoju tragickú budúcnosť. O to ťažšie vnímala prababka Anna Bulíková drsné udalosti, keď zo dňa na deň začali transporty Židov a „strácali sa“ nevedno kam. Až po vojne sa dozvedela, že boli odvážaní do koncentračných táborov, najmä do Osvienčimu. Pradedo Michala Bulíka gestapáci podozrievali zo spolupráce s partizánmi a odviekli ho na Lubovniansky hrad. Jeho kmotor Kundľa z Jakubian šiel na hrad a presvedčil gestapo, že Michal Bulík je neprávom zatknutý. Zaručil sa zaňho, že nemá s odbojom

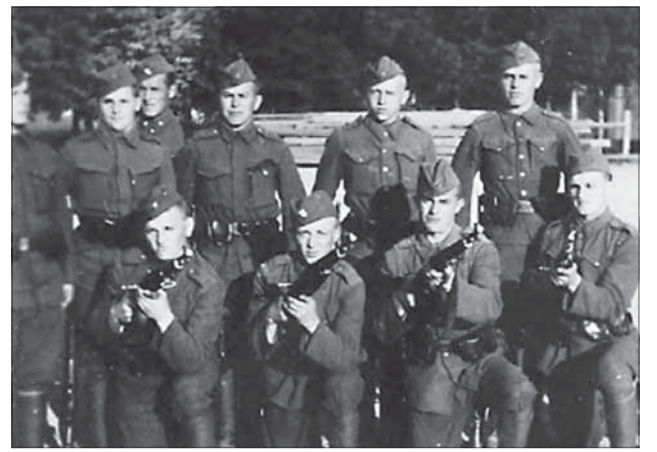
nič spoločné, preto ho pustili. Bol mu za to veľmi poďačný, lebo takmer o vlas unikol smrti.

Oslobodzovacie boje v okrese Stará Ľubovňa prebiehali v chladných januárových dňoch roku 1945. Aj môj pradedo Michal sa so svojím mladším bratom Jánom prihlásili do 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. V tom čase sa moja prababka Anna spolu s dcérou presťahovali z Jakubian ku svojim rodičom do Jarabiny.

V 1. čs. armádnom zbere v ZSSR bol pradedo Michal Bulík prieskumník a veliteľ čaty. V Malej Fatre sa ticho plazili popod drôty alebo cez nemecké pozície a počúvali, o čom sa Nemci medzi sebou zhovárajú. Keď sa prieskumníci vracali naspäť, Nemci vystreľovali svetlice, strieľali po nich a väčšinu jeho spolubojovníkov bolo zabitých. On sám nevedel, akým spôsobom zostal živý. Keď Nemci zbadali, že niektorí z nich ostali nažive, začali do nich strieľať. Pradedo zbadal mŕtveho Nemca – pozeral s rozšírenými očami a ústami dokorán otvorenými. Pradedo mu videl až zadné zuby. Hodil sa na zem a strhol mŕtvolu na seba, ale v tej dramatickej situácii tvárou k sebe. Takto prečkal koniec paľby diváku sa na na tvár mŕtveho.

V Borovci, neďaleko od Liptovského Mikuláša, bol do pľúc ranený pradedov mladší brat Ján. Od príbuzných viem, že mama môjho pradedu Marta Bulíková, rod. Saloňová, často spomínala, že keď ranilo jej syna Jána, ktosi do dediny oznámil, že „padol Bulík“. Nevedeli ktorý. Prababka zavzdychala: „Oj, keby to nebol Michal!“. A manželka Jána si tiež povzdychla: „Oj, keby to nebol Vaňo (Ján)!“. Ale pradedo mal väčšie šťastie.

Keď Justína Bulíková, Jánova manželka, 10. mája 1945 prišla do Vyšných Hágov navštíviť raneného muža, do nemocnice ju nechceli pustiť. Preliezla cez

Ján Bulík, kľáč prvý zľava.

plot a dostala sa k ťažko ranenému manželovi. Oznámi-la mu radostnú novinu, že je koniec vojny. Ján Bulík na to len so smútkom povedal: „Čo mám z toho, keď ako dvadsaťdvaročný zomieram?!“ Bola to veľká nespravodlivosť, keď vo vojne museli pričasto zomierať ľudia na prahu svojej mladosti.

Žiaľom zničená manželka odišla domov a Ján Bulík o dva dni neskôr, 12. mája 1945 zomrel. Na jeho pohreb prišlo veľa ľudí z dediny a okolia. Bratia a jeho otec mu dali urobiť pomník, na ktorom je okrem iného aj nápis v rusinskom jazyku: „Umer zato, čto by narod žil!“ (Zomrel preto, aby národ žil!).

Pradedo Michal Bulík svojej rodine občas porozprával o vojnových časoch. Bol to silný chlap a s tým, čo na vojne prežil, sa dlho vyrovnával. Preto nechcel žiadne odmeny za zásluhy, nijaké výsady a funkcie. Z hĺbky duše nenávidel vojnu, nerád o nej rozprával a nemohol pozerať ani bojové filmy...

Petra Derevaniková, 8. ročník, ZŠ s MŠ Jarabina

Oslobodené Slovensko

(úvaha)

Každý isto vie o Slovenskom národnom povstaní. Bolo to ozbrojené povstanie domáceho odboja počas druhej svetovej vojny proti vstupu nemeckých ozbrojených síl na územie vojnovaj Slovenskej republiky.

Kedy sa začalo? Odštartovalo 29. augusta 1944 ako obrana pred okupačnými jednotkami Nemecka. Celé vypuklo v tom istom mesiaci ako povstanie vo Varšave, spolu s ním a bojom v Juhoslávii patrí k najväčším protifašistickým povstaniam v Európe. Ukázalo sa, že Slováci nebudú na oslobodenie Červenou armádou čakať, ale pripoja sa k boju za slobodu.

Napriek tomu, že SNP nezačalo za optimálnych podmienok, bolo poznačené radom chýb a zlyhaní a nakoniec bolo zatlačené do hôr, patrí k najvýznamnejším míľnikom novodobých dejín Slovenska.

Kde bolo centrum povstania? Bola ním metropola stredného Slovenska Banská Bystrica.

Prečo by malo byť SNP dôležité? Z vojnového hľadiska možno povstanie vidieť najmä vo fakte, že narušilo celistvosť nemeckého frontu a síce len na chvíľu, ale predsa, znemožnilo vojskám Nemecka využívať dopravné spoje a hospodárske zdroje na svoje vojnové úsilie.

Kedy bolo SNP vyhlásené za sviatok? Za štátny sviatok samostatnej Slovenskej republiky bol presadený skupinou poslancov. O vyhlásení 29. augusta za sviatok „Výročie SNP“ sa dlho uvažovalo. Prvý návrh padol už dva roky predtým. V roku 1990 Peter Weiss, vtedy ešte za klub komunistických poslancov, popisuje ako hlavnú motiváciu oponentov pokusu o Tisovu rehabilitáciu. Nakoniec bol schválený poslanecký návrh poslanca Pavla Kanisa.

Už vám isto napadla otázka, aký to má celé význam? **Význam SNP spočíva predovšetkým v tom, že obyvatelia vojnového slovenského štátu sa svojím vystúpením proti existujúcemu režimu postavili na stranu protihitlerovskej koalície a po skončení vojny tak mohli byť zaradení medzi jej víťazov.**

Popri písaní tejto úvahy som si uvedomila, že ľudia vo vtedajších časoch boli veľmi statoční a najmä verní vlasti. Nevieť si predstaviť ako by to vyzeralo v dnešnej dobe, keby sem prišli komandá smrti. Preto si myslím, že by sme na túto časť slovenských dejín nemali zabudnúť.

Alexandra Túrociová, žiačka 9. B triedy, ZŠ Komenského 3, Bernolákovo

Oslobodenie môjho domova a okolia

(úvaha)

Dňa 1. 9. 1939 sa začala 2. sv. vojna. Dodnes je to najväčší a najrozsiahlejší ozbrojený konflikt v dejinách ľudstva.

Obec Bernolákovo bola oslobodená 2. 4. 1945 jednotkami Červenej armády, ktorým velil generál M. S. Šumilov.

Všetkým osloboditeľom Červenej armády chcem vziať úctu za to, že sa vzdali toho najvzácnejšieho čo mali – svojho života a svojich rodín. Dobrovoľne ich opustili, aj keď to pre nich nebolo vôbec ľahké. V dnešnej uponáhľanej dobe si nedokážem predstaviť ani jediný deň byť bez mojej rodiny. A nieto ešte žiť v odlúčení na takú dlhú dobu. Vojaci sa museli vziať úplne všetkého, na čom im záležalo. Prišli dokonca o to najdrahšie – o život, pretože bránili nás, Slovákov, aby sme mohli slobodne žiť. Za to im právom patrí moja úcta a obrovské ďakujem, pretože prispeli k našej dlho očakávanej a vytúženej slobode.

Na počesť nášho oslobodenia máme v obci Bernolákovo pri kultúrnom dome tabuľu, pamätník padlým v boji, na ktorej je napísané:

„Česť a sláva padlým v boji za oslobodenie našej vlasti 1938–1945“

Tento nápis skrýva hlbokú myšlienku. Nevtieravo upozorňuje na zbytočne preliatu krv nevinných ľudí. Nápis vzdáva hold skromnosti ľudí, ktorí za nás položili život. Červenej armáde patrí obdiv, že preliali svoju krv za neznámych ľudí. Pre lásku a vernosť k svojej vlasti neváhali ísť bojovať do neznáma, aby sme mohli slobodne dýchať a žiť aj my.

Som neskutočne vďačná za to, že nemusím prežívať žiadnu vojnu. Pretože vo vojne prišlo veľmi veľa ľudí o svojich blízkych a rodiny. Zo dňa na deň. Mali obrovský strach, čo im prinesie budúcnosť. V jednej sekunde prišli o strechu nad hlavou. Strach bol väčší ako nádej na zajtrajšok. Nemeckí vojaci bezhlavo zabíjali nevinných ľudí.

Napriek tomu, že sme stále s niečím nespokojní, máme sa až priveľmi dobre. Nemusíme sa ukrývať vo svojich príbytkoch, so strachom počúvať všade prítomné výstrely. Nemusí nás trápiť, či sa dožijeme zajtrajška. Môžeme si užívať život každý jeden deň. Smieme sa stretávať s ľuďmi, na ktorých nám najviac záleží, s rodinou, kamarátmi. Môžeme chodiť slobodne, kde sa nám len zachce.

Buďme preto k sebe dobrí, neprajme nikomu nič zlé. Lebo človek s otvoreným, šľachetným a dobrým srdcom bude vždy hľadať len dobro a to najlepšie v nás, v človeku a vo svete. Nebude zbytočne vyvolávať konflikty, vojny a nepokoje medzi národmi.

Nezávidíme. Pretože všetci sme jedineční – v každom z nás je niečo dobré. Každý ľudský život je cenný a každý je dobrý v niečom inom.

Ochotne si navzájom pomáhajme, lebo len vtedy budeme naozaj všetci šťastní a náš život bude mať zmysel.

Kristína Laššuvová
žiačka 8. B triedy, ZŠ Komenského 3, Bernolákovo

Ukrytý poštový príbeh

Dňa 29. augusta 1945 boli v Banskej Bystrici prvé oslavy SNP. Viacerí účastníci spomínajú, že to boli nevšedné a veľmi vŕcné oslavy, ktoré sa už nikdy nemôžu zopakovať. Bolo to najmä preto, že sa tu stretli mnohí, ktorí o sebe nevedeli, bývalí vojaci, vzdialené rodiny, kamaráti... Vŕcné a srdečné stretnutia vo významný sviatok.

Možno trochu v úzadí si túto významnú udalosť pripomenula aj československá pošta. Vydala k tomu sériu poštových známok a poštový háreček. Málokto však tušil, aký príbeh sa ukrýva za týmito známkami.

Krátko po vypuknutí SNP sa sformovali prvé poverenictva. Poverenictvo pre pošty a telegrafy začalo svoju činnosť dňa 6. septembra 1944. Vedúcim pracovníkom sa stal Zoltán Ruttkay-Dauko, ktorého úlohou bolo o. i. aj vyrobiť prvé povstalecké známky. Ako uvádza Ladislav Novotný: *Poverenictvo pôšt vyzvalo prostredníctvom svojho vedúceho pracovníka dr. Ruttkay-Dauku viacerých umelcov, ktorí*

boli na povstaleckom území, aby predložili návrhy poštových známok. Námety mali zodpovedať politickej a vojenskej situácii, pričom sa predpokladalo, že séria bude mať 9 hodnôt.

Návrhy predložili ako prví akademický maliar Štefan Bednár, grafik J. Varga a maliar Viliam Chmel a ďalší. Najprv schválilo Poverenictvo pôšt a telegrafov v Banskej Bystrici 6 návrhov od uvedených autorov, ale člen revolučného NV v Martine Ján Geryk presadil, aby boli do série zaradené aj ďalšie známky s martinskou tematikou, ktoré mal navrhnúť Martin Benka. Majster Martin Benka býval síce v Martine, ale v tomto čase

pôsobil v Banskej Bystrici a na motívoch známok podľa všetkého už usilovne pracoval. Mali byť hotové ešte pred evakuáciou B. Bystrice, pretože Martin Benka ich mal zobrať so sebou do hôr a tam ich mal neskôr zničiť.

Podstatne komplikovanejší je však osud šiestich schválených návrhov poštových známok. Viac o tom píše opäť Ladislav Novotný: *Keďže návrhy mali nejednotnú úpravu a bolo potrebné upraviť ich pre hĺbkotlač, poverili juhoslovenského grafika Štefana Miroslava (Milovana) Krakera – ktorý sa aktívne zúčastňoval povstania – aby návrhy prepracoval a jednotne upravil. Kraker však musel v krátkom čase Bystricu opustiť, odišiel do hôr a odtiaľ do Štubníanskych Teplic, kde ho zaskočili Nemci. Prv ako ho zatkli, mala jeho manželka pár minút času na to, aby návrhy známok zničila, lebo ich nález by znamenal katastrofu. Na návrhoch boli nielen mená umel-*

cov, ale už aj schvaľovacie doložky povstaleckej pošty.

Banskobystrické návrhy poštových známok sa však úplne nestratili. Po vojne bol Štefan Milovan Kraker vyzvaný, aby podľa pôvodných návrhov vypracoval nové návrhy, čo aj urobil. Keďže ich robil spamäti, nezodujú sa plne s pôvodnými návrhmi, ale aspoň približne si je možné urobiť predstavu, ako tieto známky vyzerali. A práve to sú známky, ktoré boli vydané pri príležitosti 1. výročia SNP. Tu by mohol príbeh šťastne skončiť, ale tento má ešte jedno ukryté tajomstvo.

Tak, ako sa to v dejinách často stáva, historická línia nie je priamočiara a často sa uzlí. Ani Krakerov príbeh neostal bez pochybností. Bulletin Informácie č. 8 KF 53-53 (filatelistický klub v B. Bystrici) z novembra 1984 uvádza výňatky zo spomienok akademického maliara Štefana Bednára, ktorý tvrdí: *...že už začiatkom SNP sa dohodol s činiteľmi Poverenictva pôšt, že návrhy na sériu čs. známok, okrem neho vytvorila aj kolegia Holý, Chmel a Varga. Bednár vytvoril jeden návrh s námietom zaťať päsť, ktorá prelomila mreže väzenia, druhý námet alegóriu piatich spojeneckých zástav a tretí na alegóriu (sic.: alegóriu) československo-sovietskeho priateľstva. Chmel dodal 2 návrhy a to: figuratívneho partizána pri obrane Strečna a pravdepodobne ruského a slovenského partizána.*

Klubový spravodajca ho cituje aj ďalej a on potvrdzuje, že známky prevzal Štefan Milovan Kraker, avšak dodáva, že to bolo na škodu vecí. Doslova uvádza: *Azda na škodu vecí, veď sa uvažovalo aj o tom, že keď nebude polygrafická technika u nás, pokúsime sa reprodukovat tieto známky v Sovietskom zväze.*

Akademický maliar však priamo spochybňuje serióznosť Štefana Milovana Krakera, keď tvrdí, že po páde Turčianskeho svätého Martina sa nemali čas zaoberať takými drobnosťami ako boli návrhy známok. *Na naše prekvapenie vyšli po oslobodení niektoré z našich návrhov v podaní Milovana Krakera ako povstalecké známky. Boli skomolené, vykradnuté, skreslené a ja som sa ani k autorstvu nehlásil, lebo stratili aj ruku tvorca, aj ten revolučný pátos, ktorý dáva tvorbe práve revolúcia. Ani vtedy sme nemali čas zaoberať sa touto nehanebnou lúpežou, lebo sme boli zaujatí novými zápasmi o odkaz revolúcie. Len tak nevdopak som sa dozvedel, že Kraker tvrdil, že originály našich návrhov musel zničiť, aby ich nedostali do rúk Nemci, ale... zapamätal si ich vraj natoľko, že ich mohol reprodukovat spamäti.*

V prvý deň osláv SNP však ľudia na tento príbeh sotva mysleli. Či už bol Kraker hrdina, ktorý zachránil jediné povstalecké známky, alebo zlodej a plagiátor, ostáva aj naďalej záhadou. Stále existuje malá nádej, že sa raz podarí aj túto záhadu vylúštiť. Nateraz nám zostali poštové známky ako pamiatky na toto veľmi poňnuté obdobie.

NOVOTNÝ, Ladislav. K 25. výročiu Slovenského národného povstania. In Filatelie. Praha: Federace československých filatelistů. Ročník XIX, č. 16. 24. srpna 1969, s. 437–438.

Informácie. Vydal: ZSF – Klub filatelistov 53–53 Banská Bystrica. Ročník II. Číslo 8/November 1984, s. 5.

Richard R. Senček

Povstalecké známky na pamätnom hárečku vydanom k 1. výročiu SNP.

Prečo chcel Londýn v roku 1945 vojnu s Moskvou?

Dôvodom zrodu operácie „Nemysliteľné“ (Operation Unthinkable) bola snaha zachrániť Britskú ríšu od jej blížiaceho rozpadu a prinavrátania si postavenia hegemonu západného sveta, nazdáva sa vedúci pracovnej skupiny Inštitútu štátov SNS na zdolávanie falzifikácie dejín Igor Šiškin.

Plán rátal s útokom 47 anglických a amerických divízií 1. 7. 1945 na pozície sovietskych vojsk v severovýchodnej Európe a vytlačenie Červenej armády z Poľska. Uvažovalo sa tiež o zapojení do tohto ťaženia 10–12 nemeckých divízií, ktoré spojenci držali nerozpustené v Šlezvicku-Holštajnsku a v južnom Dánsku. Zámyslom bolo „nanútiť Rusom vôľu Spojených štátov a Britskej ríše“. Mnohí špecialisti tento dokument považujú za plán na rozpútanie 3. sv. vojny.

Prekazil to Stalin

Lenže 29. júna 1945 vojská Červenej armády na pokyn z Moskvy nečakane zmenili svoju dislokáciu. Západné vojská preto rozkaz na útok naneslo nedostali.

Britská vláda vyše polstoročie kategoricky odmietala existenciu plánu „Nemysliteľné“. Avšak v roku 1998 sa v anglickej i svetovej tlači zjavili prvé oznamy o vtedajších úmysloch Londýna. Dnes sú tieto dokumenty v Národnom archíve Veľkej Británie.

„Napriek názvu Operation Unthinkable nič nemysliteľného na pláne operácie nebolo. Všetko bolo predvídateľné a vedením Sovietskeho zväzu očakávané,“ hovorí Igor Šiškin a tvrdí, že politika Anglicka zákonite viedla k objaveniu sa operácie „Nemysliteľné“.

„Hneď po skončení 1. sv. vojny Winston Churchill navrhol vyslať porazených Nemcov pokoriť Rusko. Hovoril vtedy, že nikto, okrem Nemcov, nedokáže pokoriť Rusko, v ktorom práve prebiehala občianska vojna,“ povedal Šiškin. „Čiže idea Londýna na použitie Nemcov, s ktorými Briti práve bojovali, proti svojmu spojencovi vo vojne – Rusku – to nie je know-how z roku 1945. Je to idea pána Churchilla z roku 1918,“ dodáva expert.

„Druhý príklad: v závere Teheránskej konferencie v roku 1943, čo je dokumentačne zaznamenané, Churchill v rozhovore so svojimi kolegami povedal, že zdá sa, že len čo bude rozdrvené Nemecko, čaká nás ešte strašnejšia a krvavejšia vojna. Myslím, že všetci chápu o akej vojne a s kým uvažoval pán Churchill.“

„Spomeňme si, ako Anglicko podržalo Rusko vo vojne proti Napoleonovi. Francúzsko bolo porazené, v dôsledku čoho sa Anglicko stalo absolútnym lídrom západného sveta... Zdalo sa, že vo vačku má aj všetok ostatný svet, ibaže s maličkou výnimkou. Ako písal Puškin, ruský cár sa v dôsledku víťazstiev nad Napoleonom stal „cárom cárov“. Londýn naozaj nijako nečakal, že na svetovej aréne sa zjaví veľká ríša, ktorá začala kontrolovať celú vtedajšiu kontinentálnu Európu,“ dodal expert.

„Čo vieme o posledných sto rokoch? Prebieha tzv. „veľká hra“, sto rokov neustáleho boja, ako sa dnes hovorí hybridnej vojne, Britskej ríše proti Rusku,“ hovorí Šiškin, podľa ktorého sa tento boj čiastočne skončil, keď sa zjavil omnoho nebezpečnejší nepriateľ Druhá ríša (bismarckovská po roku 1871). Anglicko sa vtedy dalo do vynúteného spojenectva s Ruskom, pretože bez neho by sa Briti s Nemeckom nedokázali pokonať. To však neznamená, že Rusko sa stalo pre Anglicko menším nepriateľom, dodáva expert.

„Spomeňte si na časy keď W. Churchill bol prvým lordom Admirality. Ako prvé vtedy zorganizoval Dardaneluskú operáciu, zmyslom ktorej bolo jediné: obsadiť prielivy, aby sa vďaka víťazstvu nad Nemeckom nedostali Rusku... A kto potom stál za februárovou revolúciou v Rusku? To isté Anglicko, ktoré uderilo na svojho spojenca,“ podtrhol.

Šiškin uviedol ďalší zaujímavý fakt: Stalin mal na pracovnom stole záznam rozhovoru Churchilla s vnukom Bismarcka z roku 1930, ktorý získala sovietska rozviedka. Rozhovor sa teda uskutočnil dávno pred nástupom Hitlera k moci. „Churchill viedol túto diskusiu hrubo a výrazy si nevyberal. Povedal, napríklad, že Nemci boli počas 1. sv. vojny úplní hlupáci. Ak by boli dali záruky Londýnu, že sa chystajú zničiť len Rusko, tak Londýn by bol pripustil vstup do vojny Francúzska a zabezpečil by Nemecku bezpečné tylo na západe. Lenže pomätení Nemci napadli Francúzsko. Bol to teda priamy návrh: napravte minulé chyby a choďte na Rusko,“ uviedol Šiškin.

Krach britských kalkulácií

Prečo bolo treba Britskú ríšu zachraňovať pred krachom? Preto, lebo podľa výsledkov 1. sv. vojny sa z nej stal „prehratý triumfátor“. „Pokiaľ všetky dovtedajšie vojny Anglicko obohatili, tak 1. sv. vojna ho ožobráčila. Anglicko stratilo štvrtinu svojho bohatstva, štátny dlh mu vyrástol 12-násobne, vo výsledku čoho bolo ako dlžník Spojených štátov na hranici bankrotu.“

„Navyše po októbrovej revolúcii a občianskej vojne v Rusku vznikol na mape sveta Sovietsky zväz, ktorý naberal sympatie vo svete. Lenže paralelne s tým rástli národne-osloboditeľské nálady v britských kolóniách. Preto sa ZSSR a USA stali pre Anglicko smrteľnými nepriateľmi,“ dodáva expert.

Práve pre toto bola pre Londýn výhodná veľká vojna v Európe. No a na to bol pri zákulisnej podpore Anglicka „vypestovaný“ hitlerovský režim v Nemecku.

„Anglický plán vojny bol zrozumiteľný: Nemecko rozpúta vojnu na

východe proti ZSSR, obaja sa spolu „premelú“ a víťaza by potom dorazilo Anglicko s pomocou Francúzska. Zároveň by tým bol zlikvidovaný nielen neľudský nacistický režim, ale aj boľševizmus. Londýn by tým získal nepopierateľné právo považovať sa za hegemonu Západu,“ vysvetlil Šiškin.

Čo v tom zohral Mníchov?

Pokiaľ Mníchovské sprisahanie Anglicka, Nemecka, Francúzska a Talianska sa dá považovať za triumf britskej stratégie, čoskoro nastúpil jej krach. Hitler si začal realizovať vlastnú samostatnú politiku, ktorú Londýn nedokázal ovplyvniť. Kľúčovou udalosťou, ktorá zničila plány Anglicka, bol podpis sovietsko-nemeckého paktu o nenapadnutí v auguste 1939.

„Pre Londýn to bolo krachom nádejí. Dohoda nedokázala zastaviť zotrvačník budúcej vojny, rozkrútený s pomocou Anglicka. Jednoznačným však bolo, že sa mení poradie udalostí: Nemecko si to do zničenia ZSSR naplánovalo rozdať s Francúzskom, ktoré bolo britským kordom na kontinente. Vo výsledku sa Tretia ríša mohla stať rovnako mohutnou, ako Britská ríša,“ dodal expert.

Pokus o záchranu

Pred Anglickom tak vyvstali dva varianty: buď pôjde spolu s Nemeckom proti ZSSR, po čom bude rozdrvené Treťou ríšou alebo bude bojovať proti Nemecku spolu so ZSSR a USA, ktoré by potom dominovali vo svete. V každom prípade sa záležitosti klonili ku koncu hegemonie Britskej ríše a k jej rozpadu, dodal expert.

Preto v Moskve perfektne chápali, že Anglicko sa pre ZSSR stalo počas 2. sv. vojny len situačným spojencom a že po víťazstve nad Nemeckom sa Londýn opäť pokúsi o zmenu stavu vecí, dodáva Šiškin.

„Z tohto uhla pohľadu sa dá na plán operácie „Nemysliteľné“ nazerať ako na pokus zachovať Britskú ríšu s využitím obľúbeného ťahu, tentoraz dovedeného do dokonalosti, zraziť Sovietsky zväz a Spojené štáty,“ vysvetľuje Šiškin.

Podľa ria.ru, 22. 5. 2020 (krátené)

Čo sa dá v anglickej politike ostatných čias považovať za skutočnú „Victory“?

Viete, že...?

...keď sa Ukrajina v roku 1922 stala súčasťou ZSSR, nepatrili jej mnohé terajšie územia?

Nedávno bývalý premiér Ukrajiny Nikolaj Azarov pripomenul ukrajinským nacionalistom, že Ukrajina sa stala súčasťou ZSSR bez Odesy, Charkova, Donecka, Chersonu, Luganska, Krymu i Lvova. „Všetky tieto územia Ukrajina dostala bezodplatne, keď bola súčasťou ZSSR! A novopečení tzv. vlastenci sa naučili tieto kraje len vykrádať a to za cenu desiatok tisíc ľudských životov,“ povedal N. Azarov.

...nielen Stalin a ZSSR vysídľovali svoje obyvateľstvo? A že pred 190 rokmi to úradne urobili aj Američania a ich prezident Andrew Jackson?

Nedávne 190. výročie podpísania Indian Removal Act, čo je zákon o vysídlení indiánov, americkej verejnosti pripomenulo ruské veľvyslanectvo vo Washingtone. Ruskí diplomati na Facebooku uviedli, že „ide o jeden z mnohých tragických a žalostných dátumov v dejinách USA“, ktoré zbavujú štátny department USA „morálneho práva poučovať iné národy, predkladať im výhrady s odvolávkami sa na dramatické udalosti v minulosti“.

Indian Removal Act bol podpísaný v roku 1830 a na jeho základe sa uskutočnila násilná deportácia indiánov, ktorá spôsobila smrť tisícov ľudí, napísala TASS.

V roku 2019 Turecko vyhlásilo, že môže oficiálne uznať genocídu indiánov v USA.

...v USA sa do 2. sv. vojny zapojilo 550 tisíc Židov, z ktorých 24 bolo v hodnostiach generálov a admirálov a že vo vojne padlo 11 350 amerických Židov?

V Červenej armáde bolo 500 tisíc Židov, medzi nimi 305 generálov a admirálov. Padlo ich vyše 200 tisíc, z toho vyše 120 tisíc v bojoch a 80 tisíc nacisti zlikvidovali v zajatí, povedal v relácii ITON TV izraelský politológ Jakov Kedmi.

...oslobodzovanie povojnového územia Československa 1. čs. armádny zborom v ZSSR sa začalo Karpatско-duklianskou operáciou, ktorá sa začala 8. 9. 1944?

Od toho sa odvíjajú štyri dôležité dátumy v našich novodobých dejinách: 20. september 1944, kedy sa na súčasné slovenské územie dostala noha prvého červenoarmejca, 21. septembra pri oslobodení prvej slovenskej obce – Kalinov. Druhým dátumom je 6. október 1944, kedy na pôdu vlasti po prvýkrát vstúpili príslušníci 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Tretím dátumom je 10. december 1944, kedy vo večerných hodinách sa sovietske jednotky ocitli južne a juhovýchodne od Šiah a zastali na pôvodných čs. hraniciach (pred viedenskou arbitrážou). Šahy boli oslobodené 14. 12. 1944.

No a štvrtým, azda najdôležitejším dátumom je 3. máj 1945, kedy boli oslobodené posledné tri slovenské obce – Makov, Korňa a Klokočov.

...24. jún je pre Rusov významný nielen tým, že v tomto roku sa v Moskve v tento deň koná Prehliadka víťazov na počesť 75. výročia porážky nacistického Nemecka?

Bývalý československý diplomat Jan Campbell v ceskenovinky1.eu z 9. 6. 2020 uviedol, že „24. jún je historicky významný deň nielen pre Rusko: 1812 – začala sa Vlastenecká vojna Ruska proti vojskám Napoleona, zložených predovšetkým z Nemcov, Talianov a Poliakov. 1881 – sa narodil svetoznámy vojvodca Grigorij Ivanovič Kotovskij (1881–1925). 1941 – počas jedinej noci napísal Vasil Lebedev-Kunač (1898–1949) pieseň – symbol nezlomného odporu a odhodlania sovietskeho ľudu v boji s fašizmom: Svätá vojna. Hrá sa pri oslavách konca vojny a vojenský súbor Alexandrovcov ju má dodnes vo svojom repertoári. 1945 – konala sa historická prehliadka sovietskych víťazných vojsk pod velením sovietskeho a poľského maršala Konstantína Konstantinoviča Rokosovského (1896–1968). Prehliadku prijímal maršal Georgij Konstantinovič Žukov (1896–1974). Obaja maršali mali počas prehliadky 24. 6. 1945 vek 49 rokov!“

A. Mikundová a – r –

- **Andrejová:** Ján Simko 75 rokov.
- **Bacúch:** Anna Piliarová 90 a Ján Kán /Fiškál/ 81 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Ľubomíra Perešinová 55 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP, Jána Rýsa:** Štefan Bartúšek 82 rokov.
- **Bardejov 3:** Anna Čižmarová 87, Ing. Klára Pichaničová 83 a Helena Maňková 70 rokov.
- **Bardejov 4:** Margita Adamuščinová 84, Mária Bučková 81, Mária Jančíková 80 a Eva Cviková 60 rokov.
- **Beloveža:** Ján Udič 70 rokov.
- **Bernolákovo:** Oľga Pečúchová 70 a Darina Kinská 60 rokov.
- **Bojnice:** Jana Oršulová 60 rokov.
- **Bratislava 12:** Margita Elischerová 90 rokov.
- **Bratislava – Nové Mesto 1:** Bohumil Krajačič 86 a Jozef Tomčák 82 rokov.
- **Bratislava 29, Vlčie hrdlo:** Vlasta Hamplová 88 a Anna Steinerová 81 rokov.
- **Brezno 1:** Margita Vlčeková 91 a Viera Katrenčíková 70 rokov.
- **Cetuna:** Anna Hargašová 94 rokov.
- **Cinobaňa:** Daniel Gombala 81 rokov.
- **Čaňa:** Mária Vargová 70 rokov.
- **Čierny Balog:** Anna Donovalová 96, Anton Kováčik 85 a Oľga Friedlová 75 rokov.
- **Čierny Potok:** Marian Priatka 50 rokov.
- **Čičmany:** Iveta Michalíková 50 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Mária Kutli-

- šová 82 a Mária Podlucská 81 rokov.
- **Hažlín:** Anna Jazudeková 96 rokov.
- **Hniezdne:** Mária Dudeková 65 rokov.
- **Hnúšť'a:** Anton Rapčan 75 rokov.
- **Hostie:** Emília Šookyová 65 rokov.
- **Chmeľová:** Jozef Dubivský 50 rokov.
- **Kokava nad Rimavicou:** Helena Bírová 89 rokov.
- **Košice – Staré mesto:** Božena Flochová a Magda Jakubčíková 86 rokov.
- **Kremnica:** Oľga Fialová 84 rokov.
- **Lučenec III.:** Ing. Mária Pulcová 70 rokov.
- **Marhaň:** Milan Gdovín 70 rokov.
- **Martin, gen. V. Žingora:** Oľga Lysičanová 70 rokov.
- **Medvedie:** Ján Vančíšin 65 rokov.
- **Medzibrod:** Pavlína Vaníková 90 rokov.
- **Miežgovec:** Viera Ondrušková 45 rokov.
- **Myjava:** Alžbeta Bortelová 88, Mária Caltíková 85 a Janka Černáková 55 rokov.
- **Pohorelá:** Mária Vojtková a Mgr. Juraj Halaj 80, Mária Fačková 65 a Janka Hipíková 35 rokov.
- **Poltár:** Jana Zvarová 70 rokov.
- **Rajec:** Ondrej Stanček 50 rokov.
- **Revúca, gen. Viesta:** MUDr. Viliam Suchý 85, Milan Ružani 70, Mgr. Alena Koroľová a Ing. Jurij Koroľ 60, Mgr. Ingrid Gérecová a Bc. Zlatica Rovná 55, Bc. Ľubomír Kochan 45 a Beata Mikšíková 20 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Kornélia Wincafterová 94 rokov.
- **Selce:** Libuša Čatlošová 75 a Igor Hrehuš 70 rokov.
- **Senec:** Eva Martonová 65 a Peter Ďurďai 50 rokov.
- **Spišské Bystré:** Terézia Ujčíková 80 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Klaudia Satkeová 55 rokov.

- **Stropkov:** Miroslav Gajdoš 65 rokov.
- **Svidník:** Helena Tkáčová 70 rokov.
- **Špania Dolina:** Emanuel Bul-

- la 84, Štefan Ryba 75 a Mariana Hančiariková 45 rokov.
- **Trhovište:** Jarmila Repčíková 60 rokov.
- **Ulič:** Ján Senka 94 rokov.

- **Závažná Poruba:** Ján Beťko 70 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Rozlúčka s generálom

Dňa 7. júna 2020 náhle zomrel vo veku nedožitých 73 rokov genpor. Ing. Pavel Honzek, ktorého si pamätáme aj pre osobné organizačné a pracovné úsilie, ktoré venoval obnove vojenského cintorína v Trenčíne, v časti Kubrá – Zábranie.

V armáde sa P. Honzek vypracoval až do funkcie veliteľa tankovej divízie a neskôr zástupcu Náčelníka GŠ Armády SR.

Aj po odchode do výsluhového dôchodku zostal verný priateľom a bývalým kolegom. Stal sa jedným z členov prípravného výboru Klubu generálov SR a jeho zakladajúcim členom. Spomínaná obnova vojenského cintorína v Kubrej – Zábrani bola ohodnotená ako Vojenský čin roka

2018 a cintorín sa stal Národnou kultúrnou pamiatkou.

Pavel Honzek bol dobrý človek, skvelý priateľ a spolupracovník a mocný sympatizant Klubu vojenských výsadkárov SR a vojenských výsadkárov z 5. pluku špeciálneho určenia.

Aj keď bol srdcom tankista, za jeho úprimný vzťah k našim červeným baretom a spoluprácu, ho Klub vojenských výsadkárov SR dekoroval Krížom cti Jozefa Gabčíka.

Vyjadrujeme úprimnú sú-

strast' jeho rodine, priateľom z Klubu generálov SR aj všetkým ostatným, s ktorými spoločne zachováme spomienku na vzácneho človeka.

Česť jeho pamiatke.

V mene prezídia a členov Klubu vojenských výsadkárov SR mjr. v. v. Vladimír Schneider

Rozlúčka s hereckou a partizánskou legendou

V nedelu 14. júna nás vo veku 91 rokov opustila významná slovenská herečka Eva Kristinová (stvárnila vyše 80 väčšinou dramatických postáv), ktorú si protifašistická verejnosť pamätá aj ako spojku v Uhrovom partizánskom oddiele, neskôr celej 2. čs. partizánskej brigáde J. V. Stalina, kde bola aj rozviedčičkou. Všade chodila v čiernom lubinskom kroji. A keď na ňu vypísali odmenu 50 tisíc Ks, našťastie uvádzali, že ide o ženu (teda nie dievča) v čiernom kroji.

Veľký rozhovor s Evou Kristinovou som urobil pre Ročenku odbojárov 2012, z ktorého sme sa dozvedeli, že partizáni ju poznali pod pseudonymom Kristína, ktorý jej dali Rusi.

O kapitánovi Uhrovi sa vtedy vyslovila ako o „veliteľovi a jednoznačnej autorite“, hoci bližšie ho vraj nepoznala.

Veľmi dobre sa však poznala s veliteľom svojej brigády, neskôr generálom, Jozefom Brunovským. V podstate to bol on, kto ju prinútil, aby sa ku svojej partizánskej činnosti verejne priznala a aby si požiadala o „255-ťku“. „Vybavila som si ju až keď sa na mňa nahneval a riekol: „Ak to nepodpíšeš,

už ťa nechcem ani len vidieť!“

Slovenská herečka i protifašistická legenda Eva Kristinová nás opustila. Pričom opúšťala nás so stále nenaplneným cieľom. Keďže do žiadnej úlohy sa nikdy netlačila, do posledných

chvíľ jej nebolo jasné, prečo ju nikto nikdy neobsadil do nejakej odbojárskej roly. „To mi bolo skutočne hlboko ľúto!!!“, vyznala sa mi v roku 2011.

Vedel som, že ako novinár jej tento sen nedokážem naplniť, preto sme jej s editorom dvojtyždenníka Bojovník V. Dobrovičom nielen za SZPB, ale aj za Úniu slovenských novinárov prejavovali náležitú úctu niekoľkokrát do roka pri každom seminári našej novinárskej organizácie, ktorej bola taktiež členom.

Odpočívajte v pokoji, slovenská hrdinská vlastenka Eva Kristinová.

Vladimír Mikunda

Navždy sme sa rozlúčili

■ **Kokava nad Rimavicou:** so 69-ročným Vladimírom Kriškom.

Česť jeho nehnuteľnej pamiatke!

Uznesenie zo 4. zasadania Ústrednej rady SZPB

konaného 17. júna 2020 v Bratislave

I. SCHVALEUJE:

1. Správu o plnení uznesení a činnosti členov ÚR a P ÚR SZPB.
2. Správu o plnení rozpočtu SZPB za rok 2019.
3. Rozpočet SZPB na rok 2020 s úpravou, vzhľadom na COVID-19.
4. Prerozdelenie príspevku MV SR Oblastným výborom SZPB na rok 2020.
5. Uvoľnenie z ÚR SZPB zo zdravotných dôvodov Pavla Brndiara.
6. Štefan Baláža za člena ÚR SZPB na návrh OblV SZPB Rimavská Sobota.
7. Pokyny zaslané predsedom SZPB k veci a problematike riešenia pandémie COVID-19 platné od 16. 3. 2020 do 31. 5. 2020.

II. POTVRDZUJE:

1. Za člena Predsedníctva ÚR SZPB Štefana Baláža z OblV SZPB Rimavská Sobota.

III. BERIE NA VEDOMIE:

1. Informáciu z P ÚR č. 5 a 6 a mimoriadneho P ÚR č. 7.
2. Správy o činnosti oblastných výborov SZPB za 4. štvrtrok 2019 a 1. štvrtrok 2020.
3. Stanovisko ÚRK k vyhodnoteniu plnenia rozpočtu SZPB na rok 2019.

IV. UKLADÁ:

A. Tajomníkovi ÚR SZPB

1. Informovať oblastné výbory o organizácii osláv 76. výročia SNP v oblastných organizáciách a ústredných osláv v Banskej Bystrici. *T: do 30. 6. 2020*
2. Pripraviť obsahové, organizačné zabezpečenie a vykonanie pracovnej porady tajomníkov OblV SZPB (zabezpečiť aj školenia protipožiarne a BOZP). *T: do 30. 9. 2020*
3. Pripraviť návrh delegovania členov P ÚR SZPB na zhromaždenia (alebo kladenia vencov) na vybrané miesta bojov a obetí SNP. *T: do 30. 7. 2020*
4. Spracovať návrh na zloženie Redakčnej rady Bojovní-

ka a Ročenky odbojárov. Spracovať plán činnosti Redakčnej rady na rok 2020. *T: 30. 9. 2020*

5. Po predložení návrhov vybrať komu sa prideli autobus na jednotlivé oslavy. U KDO, ktorá organizácia pôjde do Poľska a kto sa ubytuje vo Svidníku. Ostatní sa ubytujú podľa vlastného zabezpečenia. Zodpovedný: tajomník, vedúci KorO a vedúci EkO. *T: do 15. 7. 2020*

B. Vedúcemu mediálneho oddelenia

1. Zmeniť obsah smerovania otázok „Naša anketa“ (konkrétne k zákonu, návrhom na riešenia, k aktivite členskej základne a pod.). Nezabúdať na zákon č. 487/2013 a jeho uplatňovanie v praxi a na úvodníky od funkcionárov SZPB. *T: trvale*
2. Medzinárodné a preberané príspevky uverejňovať dôkladne overené a vyváženejšie. *T: trvale*
3. Predložiť Správu o stave Bojovníka a plán štruktúry a obsahového zamerania na rok 2020 a rok 2021. *T: september 2020*

C. Oblastným výborom SZPB

1. Pripraviť a zaslať (podľa podmienok využitia požiadavky na autobusy na oslavy 76. výročia SNP a KDO. *T: do 30. 6. 2020*

V Bratislave
17. júna 2020

Ing. Pavol Sečkář, PhD., predseda SZPB

Nové informácie o atentáte na Heydricha

Historik Vojtech Šustek v novej knihe prináša doposiaľ neznáme svedectvá o statočnosti a morálnych kvalitách parašutistov a členov protinacistického odboja.

V súhrnnej správe Kurta Daluegeho pre ríšskeho vodcu SS Heinricha Himmlera sa nehovorí len o Antropoide, ale aj o paravýsadbkoch Percentage, Silver A, Silver B, Out Distance, Zinc, Bioscop, Bivouac, Steel, Intransitive a Tin. Práve tento Daluegeho dokument prináša nové informácie o bombe Jana Kubiša, ktorú hodil na Heydrichovo auto. Mala veľmi citlivú rozbušku a musel ju hodiť odistenú a rotujúcu.

Znamená to, že Jan Kubiš by bombu použil aj keby Jozefovi Gabčíkovi nezlyhal samopal?

– Je to nanajvýš pravdepodobné. Parašutisti chceli útočiť súčasne palbou a hodnou perkusnou bombou.

Zlyhanie Gabčíkovho samopalu, o čom sa celé roky špekulovalo. Do poznámkového aparátu som zaradil koncept hlásenia protektorátnej polície pre gestapo z miesta atentátu. Je v ňom popísaný vzpriechený náboj v hlavni, ktorú tam Gabčík zanechal. Tento dokument je príspevkom k odpovedi na otázku prečo Gabčík nevystrelil.

Ktorý z parašutistov, či ich pomocníkov vás najviac zaujal?

– Ťažká otázka. Ak opomeniem Antropoid a jeho pomocníkov, asi vás prekvapím málo známymi menami.

Ide o najchudobnejších z najchudobnejších: roľníkov Františka Gráda, Františka Kalinu a Antona Krejčího, ktorí schovávali parašutistu Františka Pavelku. Nešlo pri tom o aktívnych odbojárův, ale o prostých čeladníkov s početnými rodinami. Na veľkostatku Koudelov pri Čáslavi sa v noci po vysadení z lietadiel zrazu zjavil parašutista a oni mali na rozhodnutie, či mu pomôžu alebo nie, nanajvýš pár minút. Všetci traja mu poskytli všestrannú pomoc, hoci vedeli, že riskujú svoje životy. Bolo to v čase stanného práva, kedy sa za omnoho menšie previnenie popravovalo. Takže títo traja muži vedeli, že Nemci si neberú servítky a ako dokážu byť krutí. V berlínskej väznici Plötzensee boli neskôr sťatí. A viete s akými slovami svoj postoj títo čeladníci korunovali pri výsluchu na gestape?

Nie!

– To, čo sme urobili, urobil by každý správny Čech. Pri výsluchoch a mučení obstál aj parašutista František Pavelka.

Rovnako silno na mňa zapôsobil čin katolíckych kňazov Václava Kostihu a Františka Voneša a dvoch farárskych gazdíniek z fary v Ždaniciach. V roku 1942 ukrývali gestapom inten-

zívne hľadaného parašutistu Oldřicha Pechala a odbojára Cyrila Žižlavského. A týmto dvom mužom pomohli napriek tomu, že ich fotografie boli vylepené po celom kraji. Pechal bol strašne mučený, no napriek tomu neprezradil nič pre gestapo použiteľné.

Lenže existovali aj parašutisti zradcovia ako Karel Čurda či Viliam Gerik, ktorí sa stali konfidentmi gestapa. Aké boli vôbec motivácie a charakteristiky podobných ľudí, ktorým sa vaša edícia tiež venuje?

– Za Karlom Čurdom sa tiahnu desiatky, možná stovky mŕtvych – to je bez diskusie. S Viliamom Gerikom je to však omnoho zložitejšie. Určite by som ho nedával na roveň s Čurdom. Nezistil som, žeby zavínal smrť niektorého z účastníkov odboja. Gerik je dosť komplikovaný príbeh.

Rád by som ale pripomenul iných konfidentov gestapa: Viktora Ryšánka a Karla Paprskářa, pôvodne odbojárův, ktorí si po zatknutí vykupovali životy zradou kamarátov a spolubojovníkov. Stali sa veľmi aktívnymi a platenými spolupracovníkmi gestapa. Boli zločinci. Iné označenie ani ospravedlnenie pre nich nenachádzam. Práve konfidenti Ryšánek s Paprskářom stoja za zatknutím parašutistu Oldřicha Pechala a jeho spolupracovníkov.

Zpravy.aktualne.cz, 27. 5. 2020 (krátené)

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 5)

Odstránenie takých pamätníkov býva často prvým krokom na vytváranie nástupného priestoru proti Rusku. Nasleduje prítomnosť ozbrojených síl Američanov alebo NATO, dodáva.

Počas online konferencie ruského Valdajského klubu ste uviedli, že odstránenie sochy maršala Červenej armády Ivana S. Koneva z Námestia Interbrigády v Prahe 6 je pokusom revidovať výsledky 2. sv. vojny a že ide o „prejav boja za zmenu geopolitických výsledkov 2. sv. vojny“. Prečo si to myslíte?

– V tomto prípade socha maršala Koneva, ale aj iné pamätníky sovietskych generálov či pamätníky padlých sovietskych vojakov trvalo pripomínajú, že od fašizmu a hrozby národného zničenia nás oslobodil Sovietsky zväz, právnický predchodca súčasného Ruska. Pokiaľ pamätníky stoja, je ďaleko ťažšie premeniť súčasný priestor týchto objektov na nástupný priestor proti súčasnému Rusku.

Zároveň bývajú pamätníky miestom zhromažďovania sa odporcov smerovania proti Rusku.

Kto je oným hýbateľom, ktorý si želá výsledky 2. sv. vojny revidovať? A akým smerom by táto revízia mala ísť?

– Hýbateľom sú Spojené štáty, resp. kolektívne Západ. Rusko je totiž jedinou krajinou, ktorá by mohla tieto štáty v prípade vojny ohroziť, a v spojení s Čínou aj poraziť. Revízia by mala v maximálne možnej miere pripraviť nástupný priestor využiteľný proti Rusku.

V tejto súvislosti pripomením pokus starý niekoľko rokov, vybudovať v Česku americký radar a spolu s tým aj raketové silá v Poľsku. Vtedy sa hovorilo, že údajne na obranu proti Iránu. Bola to tragikomická výhovorka. Na Slovensku už máme doslova úpornú snahu Spojených štátov o vybudovanie letísk („rekonštrukciu“), ktoré by boli použiteľné pre americké vojenské lietadlá. Zatiaľ sa im to pre odpor zo strany Slovákov nedarí.

Ako do toho ovšem zapadá starosta Prahy 6 Ondřej Kolář? Ide práve o jeho popud a svojho druhu i o osobnú akciu...

– Ondřej Kolář do toho všetkého zapadá svojou hlúposťou a oportunistom. Jeho hlúposť spočíva v tom, že si neuvedomuje, aké závažné dôsledky vyvolá svojim správaním pre bezpečnosť Českej republiky. V dôsledku aféry Konev totiž v Rusku zaznievajú voči Česku iba negatívne hlasy. V ruskej televízii napríklad zaznelo, že kauzou Konev sa cítia byť urazení všetci Rusi bez výnimky. Po podobných krokoch v Poľsku z Ruska zaznelo, že už nebude garantovať poľské západné hranice. Potrebuje niečo podobné aj Česká republika?

Oportunizmus Kolářovho kroku spočíva v tom, že jeho postoj zapadá do prevládajúceho pohľadu a tónu českých médií.

Vy sám ste už deklaroval, že by ste sochu Koneva privítali na Slovensku. Podnikli ste v tom nejaké kroky?

– Áno, ponúkol som odkúpenie sochy za cenu stanovenú českým súdnym znalcom. Kupujúcim by bola Slovensko-ruská spoločnosť, ktorej mám česť byť predsedom. Slovensko má voči maršalovi Konevovi morálny záväzok. Konev velil Karpatsko-duklianskej operácii, ktorá sa viedla na pomoc Slovenskému národnému povstaniu. Konevovi vtedy podliehal 1. čs. armádný zbor v ZSSR.

V prípade dohody by sme túto sochu na Slovensku postavili tak, aby jej ľudia mohli vzdávať úctu.

Parlamentnílisty.cz, 22. 4. 2020 (výňatok)

Knihy

Goebbelsova falzifikácia Katynského masakru

Dňa 25. marca 2020 sa v priestoroch Ekonomického inštitútu Dmitrija Donského v Tveri uskutočnila prezentácia knihy amerického profesora Grovera Furr „Tajomstvá popráv v Katyni: dôkazy, závery“, ktorá bola preložená do ruštiny. Jej jedinečnosť je podložená rozsahom v nej uvedených dôkazov a okruhom ľudí, ktorí sa podieľali na tvorbe celého tohto projektu.

Autor knihy – americký profesor Grover Furr (Montclair State university, New Jersey, USA) sa počas príhovoru k účastníkom podujatia v online režime priznal, že spočiatku ho vôbec nenapadlo spochybňovať oficiálnu verziu Katyňskej tragédie, ktorá viní za postrieľanie niekoľkých tisíc poľských občanov stalinský režim. No neskôr, keď sa pokúsil hlbšie preštudovať dôkazy o týchto tvrdeniach, narazil na vážne nezrovnalosti v masovo publikovaných skutočnostiach, čo si vyžadovalo pozornejšie preskúmanie.

No a to ho nakoniec doviedlo k tomu, že zaujal jednoznačnú pozíciu: oficiálna verzia Katyňskej popravy je výsledkom rozsiahlej falzifikácie Goebbelsa, nasmerovanej na vnesenie rozkolu medzi spojencov v predvečer Teheránskej konferencie. Podobne sa oficiálnej verzii zo začiatku pridržal aj jeden z podporovateľov tejto akcie – Anatolij Vaserman, známy verejný činiteľ súčasného Ruska. No dnes to vidí inak aj on.

Sen o bleskovej vojne na Východe sa Hitlerovcom rozplynul už začiatkom zimy 1941. **Po víťazstve sovietskych vojsk pod Stalingradom vo februári 1943 sa stala očividnou nasledovná skutočnosť: Ak niečo nerozdelí spojencov, tak Nemecko nevyhnutne vojnu prehrá.** Pred nacistami bol teda postavený fatálny cieľ:

vraziť klin medzi ZSSR a spojencov. Tento klin našli v Katyni.

Knihy, vydaná v náklade 1000 kusov, je v podstate medzinárodný projekt realizovaný z príspevkov ľudí z Ruska, USA, Francúzska, Bulharska, ktorí chcú poznať pravdu neovplyvnenú ideologickou objednávkou. Publikácia obsahuje 14 kapitol a množstvo príloh, dokumentov a fotografií.

Autor mal možnosť preštudovať si materiály Norimberského procesu a dokonca aj unikátne dokumenty z amerických archívov. V knihe americký profesor vyvracia oficiálnu verziu viny ZSSR na masovom vyvražďovaní Poliakov pod Smolenskom a v Kalinine (dnes Tver). Práca vnáša svetlo na udalosti 30-tych rokov minulého storočia a pomáha odmietnuť konanie mnohých horúcich hláv v dnešnej Európe, ktoré sa snažia zo Sovietskeho zväzu, ktorý bol obeťou tejto vojny, vyrobiť jej pôvodcu.

Už takmer 80 rokov sa masovo šíri verzia o výlučnej vine Sovietskeho zväzu na povraždení Poliakov v Katynskom lese pod Smolenskom.

Prvý a posledný prezident ZSSR Michail S. Gorbačov počas svojho účinkovania na čele štátu priznal vinu ZSSR na tejto tragédii. Podobne sa vo funkcii prezidenta RF zachoval aj Boris Jeľcin. Zdalo by sa, že vec je tým

uzavretá, no nie všetci sú spokojní s takýmto postupom.

Prezentácie knihy sa zúčastnili historici a bádatelia z Tveru, Moskvy, Petrohradu a Smolenska. Všetci priznali aktuálnosť tohto diela a prišli k uzávieru, že je načase prestať sa ospravedlňovať za niečo, čo sa nestalo.

Tak napríklad, v Mednom je údajne pochovaných vyše 6000 ľudí. Tieto údaje však nie sú ničím potvrdené, zato sú tam osadené pamätne dosky s menami poľských dôstojníkov akoby tu postrieľaných. No ich vojenské žetóny sa ktovie prečo nachádzajú na Ukrajine pod Vladimiro-Volyňskom, kde počas vojny vyčíňali nacionalisti...

K podobným uzávieram, aké prezentuje prof. Furr prišli aj mnohí ruskí bádatelia. Menovite Jurij Muchin, Sergej Strygin, Vladislav Šved, Valentin Sacharov, Jelena Prudniková, Ivan Čigirin.

Profesor Grover Furr zdôraznil: „Táto kniha je napísaná pre študentov – historikov, ktorí chcú poznať pravdu napriek tomu, že ich „rozčaruje“ a donúti zmeniť vlastné ilúzie a názory“.

Podobných podujatí na túto tému sa v Rusku konalo už viac, no teraz sa stalo niečo, čo predtým nebolo. O tejto prezentácii novej knihy priniesla informáciu aj celoštátna televízia: <https://newsvideo.su/video/12474714>.

V spote zaznejú aj tieto slová: „Ruská strana si nepriznáva vinu. Európsky súd pre ľudské práva nedokázal vyvrátiť jej dôvody. Zatiaľ nás do vojny na kostiach, do vojny na cintorínoch.“ Tibor Korečko

Základný príznak nevery muža

Muži, ktorí sú príliš sústredení na stav svojho zovňajšku a príťažlivosť, sú viac ako iní náchylní na neveru. Tvrdí to psychoterapeut Alexandr Polejev.

Spojitosť medzi želaním dobre vyzerat' a schopnosťou byť neverným, medzi predstaviteľmi silného pohľavia naozaj existuje, tvrdí. „Častými návštevníkmi holičstiev sú tí muži, ktorí sa o seba starajú. V tejto skupine má milenkú omnoho viac mužov, ako tí, ktorí navštevujú holičstvá a sa-

tejšie neverní,“ predpokladá. Polejev tvrdí, že zhodnú tendenciu badať aj u mužov, ktorí často navštevujú obchody s odevmi. Aj tu štatistika odhaľuje, že viac žien majú tí, ktorí sa v týchto obchodoch zjavujú častejšie,“ hovorí, no zároveň nabáda pristupovať k tejto téme delikátne, pretože ak sa muž usiluje zapáčiť, môže sa chcieť zapáčiť hlavne svojej milovanej.

ZRNKÁ HUMORU

– Oci, daj mi 20 eur. Poviem ti kto spí s mamou, keď nie si doma.

– Tu máš 50 eur. Kto?

– Ja...

* * *

Na lavičke v parku sedia dvaja dôchodcovia a rozprávajú sa.

– Keď sme my na námestí strngali kľúčmi, sľubovali nám demokraciu a lepší život!

– Keď tak o tom uvažujem, z tej demokracie, ktorú nám sľubovali, by sa zopsal aj anjel!

* * *

Primátor sa zúčastnil veľkej oslavy v meste na narodeninách najstaršej občianky. Prednesie slávnostnú reč. Medzi-ným povie:

– Naša oslávenkyňa sa dožíva úctyhodného veku stotri rokov! Musím zdôrazniť, že do dnešného dňa nebola u lekára!

Jeden z hostí na to poznamená:
– Možno i preto ten krásny vek!

Dedko Imrich nadáva:

– Tá dnešná mládež je ako zver!

– Veru tak, – prisviedča babka, – na diskotékach vraj konzumujú trávu!

* * *

Starší manžel sa vrátil predčasne domov a nájde ženu v posteli s milencom. Pozrie na neho a vraví:

– Počujte, pane! Keby som vás bol prichytil v posteli s mojou ženou pred pätnástimi rokmi, asi by som vás zastrelil namieste! Pred desiatimi rokmi by som vám rozbil hubu. Ešte aj pred piatimi rokmi by som vás vyhodil za dvere. Ale teraz... teraz je mi vás hrozne ľúto!

* * *

Dedko s babkou sa dohodori, že za každú neveru dajú do svojho hrnca jedno zrnko ryže. Na sklonku života, že sa podivávajú na výsledok. Dedko otvoril hrniec a našiel tam jedno zrnko.

– Prepáč, babka. Ospravedlňuje sa.

– To je dobré. Čo si myslíš, z čoho bolo minule to rizoto?

* * *

Tri sestry, všetky už nad osemdesiat rokov žijú v spoločnej domácnosti. Jedného večera si jedna z nich napustila v kúpeľni na poschodí vodu do vane. Po tom, ako do nej vkročila, kričí:

– Chcela som do vane vojsť, alebo vystúpiť?

Staršia sestra jej odpovie:

– Neviem, prídem nahor, pozriem sa!

V polovici schodiska zastane a zvolá:

– Chcela som ísť nahor, alebo nadol?

– Najmladšia sestra popíja pri stole čaj a počúva „hlasnú komunikáciu“ starších sestier. Krúti hlavou a zaklope na stôl:

– Musím zaklopať, dúfam, že ja nebudem taká sklerotička zábudlivá...

Potom zavolá:

– Prídem hneď, len sa idem pozrieť, kto klopať?

pomôcky: PONDŠ, ANITO, POLOMA	hlboký mužský hlas	rieka v Rusku	ôsmi, po nemecky	pomôcky: ACHTE, OKA, UL, ALARODI	postelná prikrývka	zaobliekli	chem. zn. nióbu	čmud	odfal	autor výroku SENECA	výstelka	šošovka na 1 oko	staroveký Arméni
dĺhá kožušina okolo krku				rybníky, po anglicky dom. meno Cecillie						ženské meno			
1. časť tajničky										polovica			
ostrý výsmech							lesný plod						
	obec na Slovensku	výkvet eroticky založený človek						gauner		ukazovacie zámeno			
EČV Partizánskeho			sídlo na Filipínach konzervovalo dymom						vrchnák				
kypria pluhom				ženské meno						lad, po česky mužské meno			
plavidlá				imidž							51 rím. číslicami		
odtlačok, po česky				citoslovce kvočky								rieka v Rusku	osobné zámeno
2. časť tajničky													
otázka na spôsob				osobné zámeno				vlk z Knihy džunglí					

Správne vylúštenie tajničky z č.11 znie: Včely sa tešia kvetu, hospodár letu. Knihu posielame Zuzane Kyselovej z Banskej Bystrice.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

HISTORICKÝ KALENDÁR

20. jún 1918 – Francúzsko povyšuje M. R. Štefánika do hodnosti generála.

21. jún 1941 – Prezident J. Tiso súhlasí s účasťou slovenskej armády na ťažení proti ZSSR.

21. jún 1945 – Prezident E. Beneš vydal dekrét o konfiškácii a rozdelení pozemkového majetku Nemcov, Maďarov, zradcov a kolaborantov.

Po 22. júni 1941 – K útoku proti ZSSR sa pripojili: Maďarská karpatská skupina vojsk, 2. maďarská armáda, Maďarský rýchly zbor, Fínska karelská armáda, 6. fínsky armádny zbor, 17. fínska pechotná divízia, 163. fínska pechotná divízia, Fínsky dobrovoľnícky prápor SS, 7. fínsky armádny zbor, 14. samostatná fínska pechotná divízia, 3. rumunská armáda, 4. rumunská armáda, 52. pechotná talianska divízia „Torino“, 9. talianska pechotná divízia „Pasubio“, Taliansky alpský zbor, 3. talianska pechotná divízia „Chelere“, Nórska dobrovoľnícka légia, Légia francúzskych dobrovoľníkov, Flámska dobrovoľnícka légia, Španielska Modrá divízia, Chorvátsky pluk, 1. dobrovoľnícky chorvátsky pluk, Valónska dobrovoľnícka légia, Švédsky dobrovoľnícky prápor, Dánsky dobrovoľnícky zbor, Holandská dobrovoľnícka légia, Francúzsky dobrovoľnícky pluk, Francúzska divízia SS „Charlemagne“, Divízia Viking, Divízia Nordland, Lotyšská divízia dobrovoľníkov SS, 2. lotyšská divízia Waffen SS, 13. Bosniacko-muslimská divízia Waffen SS, Divízia Nederland, Divízia „Bohmen und Mahren“, Dobrovoľnícka brigáda vojsk SS „Langemark“, 21. horská divízia Waffen SS „Skanderber“, 14. divízia Waffen SS „Halič“, 20. divízia Waffen SS (estónska), Prápor „Nachtigal“, Prápor „Roland“, Albánska divízia SS, Turkestan-ská légia a aj slovenská armáda.

23. jún 1941 – Zverejnené je vyhlásenie (vojny ZSSR) prezidenta a vlády, že slovenská armáda sa pripojila k nemeckej (priradená k armádnej skupine Juh) v boji proti ZSSR (50 689 mužov).

23. jún 1941 – Ilegálna KSS vydala ohlas „Hor sa všetci do posledného rozhodného boja“. Ohlas, ktorý objasňuje Hitlerove agresívne ciele, vyšiel v osobitnom vydaní ilegálneho Hlasu ľudu.

23. jún 1941 – Vzniká Rýchla skupina. V priebehu mesiaca sa z nej stane Rýchla brigáda a 23. 7. 41 Rýchla divízia.

26. jún 1944 – Plk. gšt. Ján Golian žiadal MNO v Londýne (konkrétne gen. Ingra), aby nedovolili bombardovať Dubovú a Podbrezovú, nakoľko ležia v záujmovom priestore povstania. Napriek tomu sa 20. 8. 1944 bombardovanie Dubovej uskutočnilo. Bratislavská Apollka bola zbombardovaná už 16. júna 1944.

26. jún 1948 – Dedinka Vondrišiel sa mení na Nálepkovo. Na základe úradného vestníka bolo premenovaných vyše 700 miest a obcí.

28. jún 1942 – Tiso na Starých Horách vyhlasuje: „So slovenským bratom nechceme mať dotiaľ nič, dokiaľ ten slovenský brat je bolševik. S bolševikom ani so Slovákom nechceme mať nič, lebo ten nie je Slovákom.“ (Pred vysokoškólakmi 2. júna 1942: „S bolševikom, čo je to hneď aj Slovákom, nikdy nič spoločného nechcem mať, ba vyhubím ho do posledného koreňa.“)

28. jún 1944 – Vojenské ústredie SNR poslalo rádiogramom do Londýna vojenský plán povstania, ktorý na druhý deň predložilo na prerokovanie SNR. Schválený plán predpokladal dva varianty začiatku: 1. buď v koordinácii s Červenou armádou a dvoma divíziami dislokovanými na východe Slovenska, alebo 2. ak dôjde k nemeckému obsadeniu Slovenska.

28. jún 2013 – ZO SZPB Trieda SNP/A Banská Bystrica si ako prvá pripojila k svojmu názvu prídomek historickej osobnosti a stala sa ZO SZPB Jána Rýsa.

Ján Rýs bol počas SNP mladý partizán, ktorý sa stal priamym účastníkom tzv. Ostrého prepadu.

29. jún 1945 – ZSSR si pripojil Podkarpatskú Rus.

30. jún 1943 – Benešova vláda prijala zásadné rozhodnutie o slovenskej otázke: uznáva jedine „suverénny národ československý“! Slovenským národným povstaním zmizla aj myšlienka jednotného národa československého. No nie štátna myšlienka československá!

1. júl až 14. október 1940 – 11. čs. peší prápor – Východný sa zúčastňuje operácie v Sýrii.

2. júl 1917 – Výrazné víťazstvo československých légii nad rakúskym vojskom.

3. júl 1942 – 200 tisíc Pražanov prisahá na Václavskom námestí vernosť nemeckej ríši.

https://www.youtube.com/watch?v=S_MK8AdjXR8